

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. de heer H. Keereweer
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Contactpersoon
Lilianne van Sprundel
T 070 3518725

Datum
24 november 2010

Classificatie
-

Ons kenmerk
VENW/BSK 2010/208831

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
-

minuut

inlaat van de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld

Getipt door/paraaf

Lilianne van Sprundel

Vervolg op

Venw/DGW-2010/1228

Vergeleken door/paraaf

PDR

Rappeldatum

-

Verzonden door/paraaf

Jineke vd Zwan

Verzenddatum

16-12-2010

Ondertekening door/paraaf

Annemieke Nijhof

AN 12/12

Verzendwijze

-

Medewerking van/paraaf

Ingwer de Boer (PDR)

abkmond per mail

Hans Jesse (FMC)

abkmond

Dylan Koenders (staf RWS)

8 9/12/10

Robert Smaak

Roel Feringa

RF 11/12

Na verzending retour aan

-

Afschrift aan

Nijhof, Feringa, Peters, Dubbeld, Van Dijk, PL-ers, team WV, DGW-DIM postbus, Jesse (FMC), Koenders (RWS), De Boer, Brouwer en Jesse (PDR), PDR-DIM

Adres

-

> Retouradres Postbus 20904 2500 EX Den Haag

Gedeputeerde Staten van Gelderland
t.a.v. de heer H. Keereweer
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Water

Directoraat-Generaal Water
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag
T 070 351 6171
F 070 3519078
www.dgw.minvenw.nl

Contactpersoon

Lilianne van Sprundel
T 070 3518725
lilianne.van.sprundel@minvenw.nl

Ons kenmerk

VENW/BSK 2010/208831

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

-

Datum 24 november 2010

Onderwerp inlaat van de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld

Geachte heer Keereweer,

Harry!

Ik dank u voor het nieuwe voorstel voor een andere inlaat bij de maatregel hoogwatergeul Veessen-Wapenveld, ter vervanging van de hybride inlaat bij het SNIP2a-advies.

Uw nieuwe voorkeursvariant – een inlaat met ‘klepjes over de volle breedte’ – is door de Programmadirectie Ruimte voor de Rivier getoetst. Op basis van deze toets kan ik u melden dat ik kan instemmen met deze variantkeuze. De inlaat is goedkoper, betrouwbaarder en beter beheerbaar dan de ‘SNIP2a-inlaat’.

Daarnaast constateert de Programmadirectie dat het technisch ontwerp van de inlaat op onderdelen nog kan worden verbeterd. Dit betreft met name de drempelhoogte en de waterdichtheid van de inlaat en het moment van openzetten. De PDR zal de technische verbeteringen met u doornemen, zodat deze in het ontwerp voor het SNIP3-advies kunnen worden doorgevoerd.

In uw brief geeft u tevens aan dat u intensief op zoek bent naar versnellingen in de planning en naar kostenbesparingen op het ontwerp. Ik ben benieuwd naar uw vorderingen en zie met veel belangstelling uw SNIP3-advies in het voorjaar van 2011 tegemoet. Hierbij ga ik er vanuit dat u ook de andere aandachtspunten uit de SNIP2a-brief van de minister d.d. 26 mei 2010 hierin zult meenemen.

Ik wens u veel succes met de afronding van het definitieve ontwerp en zie uit naar uw SNIP3-advies.

Met vriendelijke groet,

DIRECTEUR GENERAAL WATER

ir. A.G. Nijhof MBA

Verwerking reacties voortoets

Producten SNIP 2A

Met betrekking tot de
Planstudie in het kader van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier
Ter zake van het project

Veessen-Wapenveld

Versie Definitief
Datum 03-03-2010
Steller C. van der Wal
Gecontroleerd door T. Tillemans

	Inhoudsopgave	Blz
1	Algemeen	3
2	Technisch ontwerp	5

3	Natuurwet en regelgeving	8
4	Kabels en Leidingen	9
5	Beheer en Onderhoud	10
6	Archeologie	10
7	Ruimtelijke Kwaliteit	11
8	Juridische aspecten	11
9	Geo-informatie	12
10	Geohydrologie	12
11	Kosten	13
12	Planning	13
13	Risicomanagement	13
14	Grondstromen en uitvoeringsplan	13
15	Overige	13

Algemeen

In onderstaande tabel zijn de reacties uit de voortoets van de PDR voorzien van opmerkingen en de wijze waarop ze zijn verwerkt.

Basis: hydraulische rapporten, MER, Natuur, beheervisie.SNIP2A notitie

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum verwerking	
1	Nadeel beschrijven vaste inlaat	HKV		Verwerkt	24-12	
2	Dwarsstroming nagaan en beschrijven	Provincie	Dwarsstroming blijkt niet onderscheidend te zijn voor de verschillende varianten en wordt verder uitgewerkt in SNIP 3	Verwerkt		
3	Morfologisch effect bij C op b.v. vuistregels en effectbeschrijving	HKV		Verwerkt	24-12	
4	Opnemen morfologisch effect in MER	GM		Verwerkt	26-1	In MER
5	Misvatting van snel baggeren aanzanding in geul uit tekst halen	HKV		Verwerkt	24-12	
6	Toetsing terpen aan beleidslijn Grote Rivieren	HKV	In SNIP 3 wordt de mogelijkheid bekeken om de terpen binnendijks te brengen.	Verwerkt	24-12	
7	Faalkansanalyse van inlaat	GM	Is in MER kwalitatief uitgewerkt. In SNIP 3 vindt verdere uitwerking plaats	Verwerkt	26-1	In MER
8	Risico onbekendheid bodemgegevens voldoende in planning en kostenraming opnemen	GM	Risico's zijn verwerkt in wegingsfactoren van de PRI-raming. Onderzoek wordt bij start SNIP 3 uitgevoerd.	Verwerkt	13-1	
9	Check de autonome ontwikkeling in de uiterwaard OIst met RWS	HKV / Provincie	Wordt verder uitgewerkt bij SNIP 3	SNIP 3		
10	Aanvullende berekeningen bij lagere waterstanden dan 10.000 m3/s	GM	10.000 m3/s is vaste standaardwaarde uit beoordelingskader			
11	Opnemen 2 bossen in huidige situatie geul	HKV		Verwerkt	24-12	

12	Redactionele aanpassingen opnemen in rapport	HKV		Verwerkt	24-12	
13	Beheersruimtediscussie, interventiewaardenkaart en gevoeligheidsanalyse	HKV / GM	Nu is uitgegaan van grasland met een hoge ruwheid, bij SNIP 3 zal dit verder worden uitgewerkt. Ontwikkelingen bij de Hoenwaard zullen eveneens bij SNIP 3 worden verwerkt.	Verwerkt	26-1	
14	Opmerkingen RWS op beheervisie	GM		Verwerkt		
15	Oude versie van milieuhygiënisch vooronderzoek in omloop	GM	Nieuwe versie is toegevoegd	Verwerkt	24-12	
16	RWS ON WSE is bevoegd gezag voor Bbk in geul → aanpassen in vergunningen en beheervisie	GM		Verwerkt	26-1	
17	Effect op N2000 gebieden.	Prov	Voortoets uitgevoerd met aandacht voor N2000 gebieden, met als conclusie dat passende beoordeling en berekeningen ammoniak depositie noodzakelijk zijn	Verwerkt ontvangen	24-12	In MER en aanvullende rapportage Ecogroen
14	Redactionele aanpassingen in MER	HKV - GM		verwerkt	26-1	In MER

2. Technisch ontwerp

Basis: rapport dijkontwerp en technisch ontwerp, Adviesnota, PvE, B&O

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	Prov:
1	Opp terpen in baseline te klein Onduidelijk omdat kaart gewoon in baseline is gezet	HKV	Terpen zijn kleiner zijn dan in tekening weergegeven. Het effect is echter nihil, waardoor geen nieuwe berekening nodig zijn.	Verwerkt	24-12	
2	Type begroeiing geul te te eentonig	HKV	Afspraak is productiegrasland in gehele geul met een hoge ruwheid (geen andere begroeiing voorzien) . Bij SNIP 3 zal dit verder worden uitgewerkt, evenals de invulling van de beheersruimte.	Verwerkt	24-12	Ook in MER
3	Bospercelen zijn weg in geul.	HKV	tekstueel	Verwerkt	24-12	
4	Kolkgat bij uitlaat opnemen in baseline	HKV	Is aangepast in eerste aanpassing o.b.v. pdr	Verwerkt	24-12	
5	Kade bij uitstroom naar reële hoogte	HKV		Verwerkt		
6	Consistentie grens GO met PKB	Provincie	In de startnotie van het MER is de grens van de planstudie aangegeven. Deze is gelijk aan de grens van de gebiedsontwikkeling.			
7	Onderbouwen keuze voor terpen	Provincie	Er is sprake van een groot aantal te verplaatsen bedrijven uit de geul. Resteert een grote oppervlakte en een grote breedte van de geul met name in het noordelijk deel ivm weidevogel-gebied en vergunbaarheid. Gekozen is om gronden in de geul een landbouwkundige functie te geven/laten behouden. Om relatie tussen bedrijven en in gebruik zijnde gronden in stand te houden, is	Verwerkt	24-12	

			gekozen voor terpen. Ook naar de toekomst toe borgt dit agrarisch gebruik.			
8	hybride uitlaat effecten beschrijven	GM	tekstueel ondervangen	verwerkt	24-12	
9	Check rapport Adviesnota (item 4.9) of conclusie inlaat vertande overlaat correct is	GM – (JS)	Wordt verder uitgewerkt in SNIP 3		24-12	Geen conclusies over vertande inlaat opnemen bij SNIP 2a
10	Aanpassing kader 'conclusie vertande overlaat	GM – (JS)	Wordt verder uitgewerkt in SNIP 3		24-12	Geen conclusies over vertande inlaat opnemen!
11	Aanvulling op Basisregistratie Maatregelen	Prov		Verwerkt	24-12	In aanbiedings brief
12	Onderbouwing 3 terpen, EVZ en weidevogelgebied	Prov	Terpen noodzakelijk ivm met grote aantal te verplaatsen bedrijven, de resterende grote oppervlakte in de geul, de keus om gronden in de geul agrarisch een agrarischefunctie te geven/laten behouden, bijdrage aan instandhouden van relatie tussen grond en bedrijf. EVZ is noodzakelijk ivm een functionele invulling van de ruimte tussen Grote Wetering en de west dijk, aanwezigheid van hoogspanningsmasten, ruimte voor compensatie van natuur en bos die verloren gaat in de geul, sluit aan bij provinciaal beleid om EVZ te			

			realiseren Het weidevogelgebied is provinciaal beleid en is inderdeel van de EHS , de provincie voert een streng NEE tenzij beleid, compensatie van weidevogelgebied is elders niet mogelijk in de geul.			
14	Faalkansen analyse van de inlaat	GM	Is in tabelvorm opgenomen in rapportage	Verwerkt		

3. Natuurwet en regelgeving

Basis: adviesnota SNIP2A, startnotitie vergunningen, ecologisch vooronderzoek (ecogroen), aanvullend onderzoek Ecogroen, natuurwet en regelgeving ecologie (provincie), MER, verslag overleg

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum	
1	Opnemen instandhoudingsdoelen voor gebied in MER	Prov	Aanvullende studie uitgevoerd door Ecogroen	verwerkt		In MER
2	Effecten van varianten op N2000 in MER	Prov	Aanvullende studie uitgevoerd door Ecogroen	verwerkt	26-1	In MER
3	Aanvullen toetsing ontwerp op F&F	GM	Huidige varianten zijn op basis van beschikbare kennis niet onderscheidend, wordt verder uitgewerkt in SNIP 3		24-12	
4	Aanvulling toetsing ontwerp op Nbw	Prov	In rapportage Ecogroen, geen effect op		24-12	In MER
5	Check risico consistentie in rapport en risicotabel	Prov		verwerkt	30-1	
6	Ecotopenkaart	GM	Deze bestaat nog niet voor het plangebied, volgt in SNIP 3 zodra ontwerp gereed is			
7	Opnemen ingreep-effectrelaties voor FF	GM – (PL)	Huidige varianten zijn op basis van beschikbare kennis niet onderscheiden, wordt verder uitgewerkt in SNIP 3		24-12	
8	Beschrijven effect grondwaterstromen (op Veluwe) in MER/rap geohydr	GM		verwerkt	15-1	In MER en rapportage geohydrologie
9	Beschrijving effect op Hoenwaard in MER	GM	Geul stroomt slechts eens in een mensenleven mee met slecht een geringe wijziging van stroombanen. Hierdoor zijn de te verwachten effecten marginaal.	Verwerkt	26-1	In MER
10	Boscompensatie nodig voor EHS?	GM		verwerkt	24-12	In MER

	Vergunning i.h.k.v. boswet niet nodig					
11	Ruimte voor FF onderzoek in planning opnemen	prov	In SNIP 3			
12	Opnemen redactionele aanpassingen	GM		verwerkt	26-1	MER

4. Kabels en Leidingen

Basis: rapport K&L

Nr	aanpassing	Wie	Opmerkingen	Status	Datum voorzien	
1	Opnemen scope/onderbouwing kostenraming van verlegging K&L	GM	Onderbouwing van kosten voor te verleggen k&l is opgenomen. In SNIP 3 vindt een verdere optimalisatie plaats. Combineren van meerdere leidingen tpv dijkkrusingen levert geen eenduidig positief (financieel) risico op en wordt verder uitgewerkt in SNIP 3.	Verwerkt	24-12	

5. Beheer en Onderhoud

Basis: beheervisie, nota Ruimtelijke kwaliteit, kaarten, notitie advies VKV, reactie Q-team, PvE

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	
1	Nog 14 openstaande beheerpunten invullen	Prov		Verwerkt	26-1	
2	Hoge kentallen → overleg met PDR over andere aannames	GM	Via PRI-kostenraming overleg	Verwerkt (15-1	
3	Kosten van B&O (ook inspecties) opnemen/aanpassen	GM	Aanleveren naar PRI-kostenraming	Verwerkt	26-1	
4	Oplossen/besluit over juridische status van gebied/objecten	Prov	Discussie over verantwoordelijkheden wordt definitief afgerond bij SNIP 3.	Verwerkt	26-1	

6. Archeologie

Basis: bureaustudie, MER, notitie huidige situatie, notitie PvA, concept PvE, verslag RCE, oplegnotitie

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	
1	Opnemen risico toevalsvondsten in risico's	GM		Verwerkt	24-12	
2	Controle VKV tegen Arch verwachtingskaart, PvA	GM		Verwerkt	24-12	
3	Opnemen kosten archeologie in kostenraming	GM		Verwerkt	24-12	
4	Opnemen onderzoek in planning	Prov		Verwerkt		

7. Ruimtelijke Kwaliteit

Basis: adviesnota SNIP2A, Notitie advise VKV, MER, Beheervisie, Nota Ruimtelijke kwaliteit, dijkontwerp en technisch ontwerp, natuurwet en regelgeving

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	
1	Reactie 3 ^e O team advies	Prov		Verwerkt	24-12	
2	Effect bij uitlaat Hoenwaard	HKV-GM	Geul stroomt slechts eens in een mensenleven mee met slecht een geringe wijziging van stroombanen. Hierdoor zijn de te verwachten effecten marginaal.	Verwerkt	26-1	In MER
3	Ontwerp recreatieve kansen	VBB	Verdere uitwerking in SNIP3.	Verwerkt	24-12	
4	Detailering cruciale details (snip3)	VBB		Verwerkt	24-12	
5	Redactionele aanpassingen en overige criteria opnemen in MER en overige stukken	VBB		Verwerkt en in MER	26-1	MER

8. Juridische aspecten

Basis: Startnotitie MER, zienswijzen, MER, startdoc vergunningen, afspraken bewoner, planning

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	
1	Aanpassing MER aan: datum PKB vasststelling, verwoording vereiste waterstand, beschrijving plan-mer plichtigheid (project-mer + N2000 gebied)	GM		verwerkt	26-1	MER
2	Check noodzaak passende beoordeling	provincie	Voortoets is uitgevoerd door Ecogroen. Passende beoordeling blijkt noodzakelijk, evenals berekeningen van ammoniak depositie	verwerkt	26-1	In rapportage Ecogroen en MER
3	Koppeling met planning controleren (zie tekst p.3)	Prov - GM		verwerkt	30-1	In planning
4	Risico voor N2000 effecten opnemen in	Prov	.	verwerkt	26-1	In

	tekst					rapportage Ecogroen en MER
--	-------	--	--	--	--	----------------------------

9. Geo-informatie

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	
1	Baseline schematisatie (opmerkingen RWS-ON) aanpassen aan opmerkingen .	HKV		Tekstueel verwerkt	24-12	
2	Vegetatiekaarten aanleveren? iig voor in- en uitlaatzones. Bestaan deze ??	GM	tekstueel verwoord	Geen actie	24-12	
3	Vegetatiekaart in schematisatie baseline opnemen	HKV	Geen ecotopenkaart beschikbaar wordt bij SNIP 3 uitgewekt	Geen actie	24-12	

10. Geohydrologie

Basis: Geohydrologische studie Arcadis, literatuurstudie, toelichting calibratie NEMO, geohydrologische studie HWG Veesen (Arcadis), geohydrologie HWG VW (Grontmij)

Nr	Aanpassing	Wie	Opmerking	Status	Datum voorzien	Provincie
1	Toetsen aan risicolijst Deltares en inrichtingsschets	GM		verwerkt	15-1	In geohydrologie
2	Doorrekenen van voorkeursalternatief met nieuw te ontwerpen ontwateringssysteem	Arcadis-GM – (FvdC)	In geohydrologie	verwerkt.	15-1	In rapportage Arcadis

11. Kosten

Zie kostennotitie, 6.4.1.

12. Planning

Zie aanbiedingsnotitie Planning, 6.7.2.

13. Risicomanagement

Zie aanbiedingsnotitie Risicomanagement, 6.8.1.

14. Grondstromen- en uitvoeringsplan

Het grondstromen en uitvoeringsplan is compleet herzien. Gebaseerd op verschillende werksessies met alle relevante betrokkenen zijn uitgangspunten vastgesteld en consistent uitgewerkt. Zie verder het plan zelf 5.4 "**Grondstromen, grondbalans en uitvoeringsplan Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld**". In het "**globaal uitvoeringsplan**" is de paragraaf uit het plan t.a.v. de uitvoering uitgewerkt.

15. Overige

NGE

Geen actie

Morfologie

Geen actie

Waterstandsdeling

Geen actie

Verzameling van de adviezen op adviesnota SNIP 2A en Agenda Gebiedsontwikkeling

In vet is geprobeerd de (samengevatte) reacties te markeren die in ieder geval relevant lijken voor een gemeenschappelijke advisering op hoofdlijnen vanuit de stuurgroep in de richting van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

Alle reacties komen bij de verdere uitwerking van SNIP 3 aan bod.

Voor een volgende vergadering zal geprobeerd worden een relatie te leggen tussen de uit de adviezen voortvloeiende vragen en aandachtspunten en de planning van het project. Doel is de stuurgroep mee te laten denken en beslissen over prioriteiten bij de uitwerking van de plannen en daarbij de ontvangen adviezen te betrekken.

Adviesnota SNIP 2a

Algemeen		
	Samenvatting reactie	Richting voor beantwoording / verwerking reactie
Heerde	Veel zorgen over proces en inhoudelijk invulling plannen hoogwatergeul en gebiedsontwikkeling	Voor kennisgeving aangenomen. Zorgen worden serieus genomen.
Hatterm	Positief over doorlopen proces en keuze voor de voorkeursvariant	Voor kennisgeving aangenomen.
Olst-Wijhe	Stemmen in hoofdlijnen in met de voorkeursvariant	Voor kennisgeving aangenomen.
Overijssel	Nemen met waardering kennis van de adviesnota SNIP2A en agenda GO. Hoogwatergeul levert gewenste veiligheid tegen overstromingen.	Voor kennisgeving aangenomen.
	Willen geïnformeerd worden over het vervolgproces en zijn bereid bijdragen te leveren.	Zullen over vervolgproces geïnformeerd worden. Afstemming over mogelijke bijdrage(n) zal in gezamenlijk overleg plaatsvinden
Waterschap Veluwe	Brengen positief advies uit om plannen voor hoogwatergeul aan staatssecretaris voor te leggen. Reactie moet nog formeel door AB Waterschap worden bekrachtigd. Kleine meerderheid in commissievergadering steunde voorkeursvariant.	Voor kennisgeving aangenomen. Formele reactie wordt voor eind november verwacht.
Inrichting en gebruik		
Heerde	Overstromingsfrequentie gegarandeerd. Niet meer dan gemiddeld eens in 100 jaar	Bredere oproep (meer partijen) aan staatssecretaris om integrale aanpak en broos compromis niet ter discussie te stellen
	Voorkeur regelbaar in- en uitlaatwerk, eventueel een vast (hybride) vorm, mits garantie 1:100	
	Behoud sterke landbouw in geul	

	De ligging van de oostelijke dijk liefst zodanig dat zoveel mogelijk grond en bedrijven buiten geul blijven, huidige VKV alleen te bezien in relatie tot 1:100	
	Ruimte voor maatwerk voor bedrijven waarvan huiskavel wordt doorsneden	
	Situatie bij Vorchten in overleg met bewoners en agrariërs uitwerken, voorkeur voor behoud Grote Wetering en woonkern + technisch veilige en landschappelijk verantwoorde inpassing	In komende periode – met prioriteit starten met uitwerking, in overleg met direct betrokken bewoners en agrariërs
	Situatie bij Werven ook meenemen als uitwerkingsgebied, om in overleg met bewoners tot goede inpassing te komen	Inhoudelijk akkoord, met prioriteit verder uit gaan werken. Desgewenst op kaart aangeven als uitwerkingsgebied.
	Dijkprofiel oostdijk (zeker noordelijke deel) geschikt maken voor agrarisch gebruik (1:6 tot 1:10) en landschappelijk goed vorm geven + kijken naar recreatieve mogelijkheden	
	Inpassing Westdijk noord in nauw overleg met betrokken bewoners en ondernemers (manege en recreatieve potenties)	
	Handhaving Schaatgravenweg als doorgaande route	
Olst- Wijhe	Ontwikkelingspotenties bestaande bedrijven kunnen worden geschaad. Vraagtekens worden geplaatst bij locatie hoogwatervrije boerderijterpen ivm ammoniakdepositie, ontwikkelingsruimte voor bestaande bedrijven en kavelstructuur die overblijft voor de bestaande bedrijven in Marle.	
Overijssel	Afstemming van uitwerking inlaatpunt hoogwatergeul met herinrichting uiterwaarden Olst Fortmond	
Waterschap Veluwe	Realiseren en beter onderbouwen 1:100 (vooral in relatie tot hoogte in- en uitlaat)	Bredere oproep (meer partijen) aan staatssecretaris om integrale aanpak en broos compromis niet ter discussie te stellen
	De geplande terpen binnendijks situeren en wellicht lager dan dijkhoogte	
	Handhaven huidige peilen in de geul	
	Veilige dijken: <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek en verfijning nodig • Ondergrond dijken in eigendom bij waterschap 	
	In- en uitlaat:	Komt ook in voortoets (waarschijnlijk) terug.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nadere uitwerking nodig, met bijzondere aandacht voor betrouwbaarheid, beheer(s)baarheid en onderhoud(skosten) 	
	<p>Ontwerp lokaal watersysteem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterinlaat (wateraanvoer) naar gebied hoogwatergeul en oeverwal mogelijk maken • Lokaal watersysteem dat voldoet aan de eisen, waarbij voor het gehele oeverwalgebied het beschermingsniveau voor bebouwing moet worden aangehouden • Nieuwe A-watgangen in hoogwatergeul met natuurvriendelijke oever e.d. 	
	<p>Gemalen en constructies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Moeten aantoonbaar voldoen aan eisen waterschap, waterschap is bereid expertise in te brengen 	
Veiligheid en bereikbaarheid		
Heerde	Dijken zodanig aanleggen dat veiligheid en bereikbaarheid bewoners gegarandeerd wordt	Zwaar punt bij alle bewoners, uitwerking met prioriteit starten.
	Twee hoogwatervrije ontsluitingen absolute minimum + bekijk mogelijkheid derde	Zie voorgaande punt.
	Aandacht voor beperken overlast tijdens realisatie voor bewoners(p4)	
Overijssel	De ontsluiting van het gebied Marle e.o. (bereikbaarheid bij gebruik hoogwatergeul)	Zwaar punt bij alle bewoners, uitwerking met prioriteit starten.
	Aandacht voor vermindering van overlast (geluid, trillingen etc.) en het garanderen van de verkeersveiligheid bij de uitvoering - grondstransporten van IJsseloever naar hoogwatergeul	
	Bij verdere uitwerking rekening houden met ontwikkelingsperspectief Marle en Omgevingsvisie Overijssel met bijz. aandacht voor versterking ruimtelijke kwaliteit.	
Olst-Wijhe	Zorg over late inzet hoogwatergeul (5,65) in relatie tot drempelhoogten bestaande buitendijkse woningen in Fortmond	
	Zorg over veiligheid en bereikbaarheid bewoners Marle. Aantal verbindingen bij gebruik geul daalt van 6 naar 2.	Zwaar punt bij alle bewoners, uitwerking met prioriteit starten.
Waterschap	Veiligheid hoogwatergeul	

Veluwe	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid binnen geul garanderen (binnen randvoorwaarde gebruik “eens in een mensenleven”) • Regeling waterkwaliteitsbeheer geulgebied en beheer en onderhoud watersysteem 	
	Veiligheid oeverwalggebied <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid en bereikbaarheid dienen voldoende verzekerd te zijn • Er dient een calamiteitenplan te worden opgesteld • Toets huidige ontwerp op beperking transport over waterkeringen bij extreem hoog water en verwerk resultaten daarvan 	Zwaar punt bij alle bewoners, uitwerking met prioriteit starten.
Financiën en juridische zaken		
Heerde	De tegenvallende financiële berekeningen mogen niet leiden tot bezuinigingen tav veiligheid en bereikbaarheid en aantasting van (de kwaliteit van) het ontwerp	Zorgen over financiering alle plannen worden breed gevoeld.
	Hogere inrichtingseisen aan infra en kunstwerken in geul zijn niet voor rekening gemeente, gemeente betrekken bij verdere planuitwerking	
	Willen zsm meer duidelijkheid over de gevolgen van de schaderegeling voor agrariërs, willen garanties over directe doorverkoop aan agrariërs	Schaderegeling blijft bron van vragen en wensen om op onderdelen tot een versoepeling/betere garanties te komen.
	Vragen om ruimere vergoeding voor vertrekkende bedrijven.	
Waterschap Veluwe	Vragen aandacht voor de uitwerking van de juridische status van dijken, inlaatwerken en overige zaken	
	Eigendom en kosten beheer en onderhoud dienen geregeld te worden	
	Er zal tijdig een realisatieovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst getekend moeten worden, waarin ook de overgang tussen de huidige initiatiefnemer (de provincie) en het initiatiefnemer voor de uitvoeringsfase geregeld moet worden (van vergunbaar naar vergund ontwerp)	
	Duidelijkheid over juridische status en eigendom, wettelijk en feitelijk beheer en onderhoud in- en uitlaat	
	Juridische status terpen regelen	
	Juridische status gronden in hoogwatergeul en bij andere te	

	treffen maatregelen regelen en communiceren, zeker ook mbt agrarisch gebruik hoogwatergeul	
	Aandacht voor voldoende afstemming met bevoegde gezagen en helderheid over voorwaarden e.d. bij vergunbaar en vergund ontwerp	
	Zullen over schaderegeling separaat een brief aan de Programma Directie Ruimte voor de Rivier zenden met het verzoek deze regeling op onderdelen nader te bezien en indien nodig aan te passen	Schaderegeling blijft bron van vragen en wensen om op onderdelen tot een versoepeling/betere garanties te komen.
Draagvlak		
Heerde	Zorgen over proces, veranderende inzichten, eisen e.d., willen bij verdere aandacht zorgvuldig proces waar bewoners en ondernemers bij betrokken worden	Zorgen over draagvlak worden breed gedeeld.
Overijssel	Participatie bewoners Marle e.o. meer betrekken	Zorgen over draagvlak worden breed gedeeld.
Waterschap Veluwe	Zorgen over draagvlak	Zorgen over draagvlak worden breed gedeeld.

Gebiedsontwikkeling

Algemeen		
Heerde	Gebiedsontwikkeling zo breed als mogelijk (integrale aanpak) oppakken voor alles tussen Apeldoorns kanaal en de IJssel om beoogde kwaliteitsslag te maken!	
	Maken zich zorgen om een loskoppeling van categorie 3 projecten van de hoogwatergeul, pleiten ervoor aandacht te blijven hebben over de relaties tussen de plannen voor de hoogwatergeul en de ruimtelijke ontwikkelingen in de directe omgeving (synergievoordelen)	
	Willen afsprakenkader over gebiedsontwikkelingsprojecten met Rijk en anders met overige partijen. Verzoeken te zoeken naar een organisatievorm voor gebiedsontwikkeling die en zelfstandig is en goede terugkoppeling mogelijk maakt naar het project hoogwatergeul.	
	Goede afstemming tussen Rijksinpassingplan voor hoogwatergeul en in ontwikkeling zijnde bestemmingsplan buitengebied Heerde	
Inrichting en gebruik		
Heerde	Plaats van zuidelijke deel westdijk nog verder zuidelijk	

	bekijken (gebied voor inlaat) zodat buffercapaciteit water toeneemt en meer ruimte ontstaat voor bijz. mogelijkheden voor landschappelijke, natuurlijke en recreatieve mogelijkheden van dit gebied.	
	Landschappelijke en landbouwkundige vormgeving en recreatieve inrichting van de verschillende dijklichamen	
	Onderzoeken van mogelijkheden hoogspanningsmasten ondergronds te brengen	
	Opschuiven van noordelijke deel van de westdijk in westelijke richting om de mogelijkheden voor recreatieve buitensportactiviteiten te scheppen.	
	Landschappelijke versterking en recreatieve inrichting gehele gebied van de oeverwal tussen geul en IJssel	
	Inrichting dynamische landschap tussen geul en Apeldoorns kanaal	
Hatterem	Voor twee fietsverbindingen richting Hoenwaardseweg	
	Zijn er mogelijkheden voor gemotoriseerd vaarverkeer naast de kanoroute	
	Missen de relatie met de gebiedsontwikkeling Apeldoorns kanaal van de prv Gelderland	
	Afstemming gebiedsontwikkeling VW met de ecologische poort (Hattermerpoort) is onduidelijk	
Draagvlak		
Heerde	Behoud sterke landbouw in geul	
	Inpassingsgebieden in nauw overleg met bewoners en agrariërs opstellen	
Overijssel	Betrekken bewoners Marle e.o. bij gebiedsproces	
Financiën		
Heerde	Willen een financiële koppeling van alle relevante maatregelen voor de gebiedsontwikkeling met de hoogwatergeul.	
	Vinden dat de categorie maatregelen geheel voor rekening van het rijk moeten komen	
	Indien onverhoopt geen rijksdekking vanuit de PKB mogelijk is, zoeken naar andere (brede) financieringsconstructies. Hier ook Overijssel en Olst-Wijhe bij betrekken.	

Gemeente Heerde

Ddo.n.r.:	
Zaaknr.:	
Team:	
Datum:	30 OKT. 2009
Provincie Gelderland	

Marktstraat 1 Heerde
Postbus 175, 8180 AD Heerde
Tel. 0578 - 69 94 94
E-mail gemeente@heerde.nl
www.heerde.nl

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX Arnhem.

Datum

27 oktober 2009

Uw brief van/uw kenmerk

25 september 2009

Ons kenmerk

g5685

Contactpersoon

L. Andriessse

Telefoon

(0578) 699 494

Bijlagen

geen

Datum verzonden

29 OKT 2009

Onderwerp

Advisering Adviesnota SNIP 2A en Agenda Gebiedsontwikkeling
project Veessen Wapenveld

Geachte college,

U stelt de gemeenteraad van Heerde in de gelegenheid uw college te adviseren over de Adviesnota variantkeuzebeslissing (SNIP 2A) en de agenda voor de gebiedsontwikkeling van het Ruimte voor de Rivier project Veessen Wapenveld. In de raadsvergadering van 27 oktober 2009 zijn de concepten van deze nota's besproken. Ons advies wordt hieronder weergegeven.

Adviesnota over de variantkeuzebeslissing (SNIP 2A)

Algemeen

In onze vergadering van 30 maart 2009 hebben wij ten aanzien van een aantal dilemma's bij het Casco van de hoogwatergeul een standpunt ingenomen. Nog steeds betreft dit standpunt de kern van onze ideevorming rond de hoogwatergeul en de gebiedsontwikkeling. Hieronder lichten wij per onderdeel de kern van ons standpunt toe en geven daarbij aan wat de aandachtspunten zijn.

A. Overstromingsfrequentie

In het plangebied van de geul is momenteel een aantal agrarische ondernemingen gevestigd en heeft een aantal agrarische ondernemers agrarische gronden in bezit. Hoewel de agrarische sector in Nederland de afgelopen jaren steeds meer onder druk is komen te staan, is het perspectief van de binnen het plangebied van de geul gevestigde agrariërs goed te noemen. Dit blijkt ook uit de Landbouweffectrapportage die in verband met de planvorming is opgesteld.

Vanuit de gemeentelijke beleidsuitgangspunten (vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025 en de Structuurvisie Landelijk Gebied 2005) is handhaving van de landbouwkundige functie in zijn meest optimale vorm essentieel in dit gebied. Iedere beperking van het landbouwkundig gebruik is ongewenst. **Mede met het oog op het feit dat de hoogwatergeul alleen voor calamiteiten bedoeld is, houden wij daarom ook in dit advies nadrukkelijk vast aan ons standpunt dat**

de overstromingsfrequentie van de geul niet meer moet zijn dan (gemiddeld) eens in de honderd jaar. Een lagere frequentie kan op geen enkel draagvlak rekenen en wakkert de weerstand die er in het gebied is tegen de geul verder aan.

Wat de vorm van de in- en uitlaat betreft geven wij de voorkeur aan een regelbaar in- en uitlaatwerk. De vaste (hybride) vorm kan wat ons betreft worden toegepast mits de daarbij horende uitvoering garandeert dat de overstromingsfrequentie van gemiddeld eens in de honderd jaar wordt gehaald.

Aandachtspunten

- De dijken dienen zodanig te worden aangelegd dat de veiligheid en bereikbaarheid voor de bewoners in het gebied van Veessen, Vorchten, Marle en Werven is gegarandeerd en zeker niet minder wordt dan nu het geval is.
- Twee hoogwatervrije verbindingen vormen het absolute minimum voor de ontsluiting van het gebied. Een derde ontsluitingsmogelijkheid moet bij voorbaat niet worden uitgesloten en moet nader worden bezien in relatie tot het nog op te stellen veiligheidsplan.

B. De plaats van de oostdijk in het noorden

In ons eerdere advies inzake het Casco hebben wij aangegeven de voorkeur te hebben voor de meest westelijke situering van dit dijkgedeelte. Wij namen dit standpunt in omdat hierdoor meer waardevolle landbouwgrond binnendijks gespaard blijft en minder bedrijven/bedrijfsgebouwen moeten worden verplaatst. Wij hechten nog steeds veel waarde aan dit standpunt. De nu voorgestelde oplossing kan en moet daarom alleen worden bezien in relatie tot de aangegeven lage overstromingsfrequentie.

Aandachtspunten

- Wij verwachten er bij de planvorming in het bijzonder aandacht is voor de positie van de agrariërs die op deze locatie worden gedupeerd. Maatwerk is hier noodzakelijk. Een oplossing zien wij in het profiel van de dijk op die plaats. Zie verder bij punt D.
- Naar ons oordeel zou het gebied Werven net als het gebied rond Veessen en Vorchten als "inpassingsgebied" (in overleg met de bewoners) moeten worden aangegeven.

C. De plaats van de west- en oostdijk nabij Vorchten in relatie tot de grote wetering

Op deze locatie van de hoogwatergeul spelen voor onze gemeente twee landschappelijke belangen:

1. de ligging van de Grote Wetering;
2. de ligging van de woonkern Vorchten.

Ons beleidsuitgangspunt (vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025, de Structuurvisie Landelijk Gebied 2005 en het Landschapsontwikkelingsplan Van Veluwe tot IJssel) is beide in hun waarde te laten. De Grote Wetering vanwege haar bijzondere landschapsbepalende karakter en Vorchten met het oog op de omgevingskwaliteit van de inwoners van de woonkern. Ten tijde van ons eerdere advies leek het of een keuze mogelijk was tussen het meer naar het westen leggen van de westdijk dan wel het meer naar het oosten leggen van de oostdijk. Onze voorkeur ging daarbij uit naar de laatstgenoemde mogelijkheid. Na het uitbrengen van ons advies is gebleken dat het niet gaat om "of-of" maar "en-en". Wij vinden het jammer dat dit niet eerder duidelijk is geworden.

Aandachtspunten

- De hoogwatergeul wordt op een technisch veilige en landschappelijk verantwoorde manier ingepast.
- De situatie ter plaatse is aangeduid als inpassingsgebied. De uitwerking dient te gebeuren in nauw overleg met de bewoners en de belanghebbende agrariërs.

D. Profiel van de oostdijk (1:3/1:6)

Zoals hiervoor al is aangegeven zijn in het plangebied van de geul een aantal agrarische ondernemingen gevestigd en actief met een goed ontwikkelingsperspectief. Vanuit ons beleidsuitgangspunt (vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025 en de Structuurvisie Landelijk

Gebied 2005) om de ontwikkelingsmogelijkheden van deze agrarische ondernemingen te behouden en het verlies aan landbouwgrond tot een minimum te beperken, hebben wij een voorkeur voor een profiel van de oostdijk met de verhouding 1:6 tot 1:10. Hiermee kunnen de dijken worden ingezet voor landbouwkundig gebruik en ontstaat bovendien een aantrekkelijker landschapsbeeld. Hoewel dit om technische en financiële redenen wellicht niet overal mogelijk is, hechten wij zeker voor de oostdijk in het noordelijk plangebied waarde aan dit standpunt.

Aandachtspunten

- Bij de uitwerking van de profielen een vorm toepassen die zowel landschappelijk maar ook uit oogpunt van agrarische bedrijfsvoering en ontwikkeling van recreatieve mogelijkheden een meerwaarde oplevert.

E. De plaats van de westdijk in het zuiden

Ten opzicht van het casco is de dijk in westelijke richting verschoven. Om de gebiedsontwikkeling een betere kans van slagen te kunnen geven, dient het verschuiven in zuidelijke richting niet te worden uitgesloten. Hiermee ontstaat meer ruimte voor een bijzondere natuurlijke en landschappelijke inrichting en kan dit nieuwe uiterwaardengebied de gewenste landschappelijke kwaliteit bieden (mede in lijn met ons beleid zoals neergelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025 en de Structuurvisie Landelijk Gebied 2005). Uitbreiding van dit gebied verstevigt ook de functie van het gebied als buffer voor waterberging en draagt bij aan de garantie van een lage overstromingsfrequentie.

Aandachtspunten

- Het nieuwe buitendijkse gebied dient als integraal onderdeel van de gebiedsontwikkeling te worden beschouwd en is nauw verbonden met de aanleg van de hoogwatergeul. Daarbij dient nadrukkelijk te worden geïnvesteerd in de landschappelijke, natuurlijke en recreatieve kwaliteiten en mogelijkheden van het gebied.
- De mogelijkheid om de hoogspanningsleidingen ondergronds te brengen dient te worden onderzocht, vanwege de beperkingen bij het handhaven van de leidingen bovengronds.

F. De plaats van de westdijk noord bij de uitlaat

Vanuit ons beleid (Toekomstvisie 2025 en Structuurvisie Landelijk Gebied 2005) en het perspectief van gebiedsontwikkeling wordt de hoogwatergeul als kans gezien om mogelijkheden te scheppen voor recreatieve buitenactiviteiten. Mede om deze reden hebben wij onze voorkeur aangegeven voor het opschuiven van de westdijk in westelijke richting (zo dicht mogelijk naar het gemaal Veluwe). Hiermee wordt voorkomen dat de voorzieningen en functies aan de Doornbos opgesloten komen te liggen tussen de nieuwe dijk en de Grote Wetering. De gekozen situering kan echter de verkeerskundige functie van de Schraatgravenweg in de problemen brengen.

Aandachtspunten

- De inpassing realiseren in nauw overleg met betrokken bewoners en ondernemers (met name de manege). Het gebied wordt immers beschouwd als een ontwikkelingsgebied voor recreatie waarin ook de manege een plaats wordt geboden.
- Handhaving van de Schraatgravenweg als doorgaande weg is noodzakelijk voor de agrariërs in het noordelijk plangebied en met name voor agrariërs uit de gemeente Hattem die grond hebben in de geul, alsmede voor het verkeer naar de veerpont Wijhe.

Overige aandachtspunten

Bij de behandeling van het ontwerp Casco en het gepresenteerde aantal varianten is het idee gewekt dat wij een vrije keuze hadden. Later in het proces bleek dat deze keuze er feitelijk niet was doordat zij werd ingeperkt door technische en wettelijke obstakels. Dit geldt met name voor de keuze van een smalle variant. Ook bewoners die betrokken zijn bij de planvorming hebben hiermee van doen gehad. Dit heeft het begrip voor de ontwikkeling van de hoogwatergeul in het gebied geschaad.

Deze situatie lijkt zich opnieuw voor te doen bij de Voorkeursvariant. Deze suggereert het inhoudelijk/ruimtelijke eindbeeld te zijn. Uit de financiële berekeningen blijkt echter dat de kosten van de aanleg van de hoogwatergeul aanzienlijk hoger uitvallen (circa vijftig miljoen euro) dan begroot in de PKB. Wij gaan er vanuit dat dit niet leidt tot bezuinigingen en/of een ander ontwerp. In elk geval mogen bezuinigingen niet ten koste gaan van de veiligheid en bereikbaarheid van het gebied en mag de kwaliteit van het plan niet worden aangetast.

Vanuit het gebied bereiken ons veel ongeruste signalen over uitvoeringsfase van het plan. Gelet op de omvang en duur van de werkzaamheden is dit niet onterecht en wordt gedurende drie tot vier jaar een zware wissel getrokken op het gebied. Wij verzoeken u daarom, in nauw overleg met de gemeente, tijdig plannen op te stellen om de veiligheid van de bewoners te garanderen en overlast en schade tijdens de aanleg tot een minimum te beperken.

In dit kader vragen wij ook niet alleen aandacht voor de aanleg de tijdelijke infrastructuur maar ook voor de nieuwe infrastructuur. De wegen, fietspaden, kunstwerken, openbare verlichting, riolering etc. etc. zullen worden aangelegd in een gebied dat dient als overloopgebied voor het water. Dit betekent dat hogere eisen moeten worden gesteld aan de kwaliteit van deze infrastructuur. De hieraan verbonden meerkosten kunnen en mogen niet voor rekening komen van de gemeente, nu niet en in de toekomst niet. Daarnaast gaan wij er vanuit dat alle schade aan infrastructuur als gevolg van het inzetten van de hoogwatergeul wordt vergoed. Gelet op de eisen waar infrastructuur aan moet voldoen verzoeken wij u de gemeente ook tijdig en nauw te betrekken bij de planvorming en de aanleg.

Over het onderzoek van de gevolgen van de schaderegeling is nog weinig bekend.

Wij dringen er op aan dit onderzoek op zo kort mogelijke termijn uit te voeren omdat hiermee onrust in het gebied wordt weggenomen. Wij benadrukken nogmaals dat met het oog op het ontwikkelings- cq. groeiperspectief van de agrarische ondernemingen de zekerstelling van het agrarisch gebruik van de gronden in de toekomst voor ons van groot belang is. Wij adviseren u te zoeken naar alternatieve juridische constructies inzake de schaderegeling, waarbij in het geval het rijk de agrarische gronden opkoopt van vertrekkende agrariërs, de directe doorverkoop van de bewuste gronden gegarandeerd is.

De schaderegeling zoals deze nu geldt geeft de vertrekkende boeren slechts beperkte mogelijkheden voor bedrijfsvestiging elders. In dit kader adviseren wij u het Rijk aan te sporen de schadevergoeding te verruimen om zo het toekomstperspectief van de vertrekkende bedrijven te verbeteren.

Ten slotte brengen wij bij dit onderdeel nog onder uw aandacht onze brief aan de staatssecretaris van het ministerie van Verkeer en Waterstaat van 8 juni 2009, overhandigd bij haar werkbezoek op die datum en waarvan u een afschrift heeft ontvangen. De aandachtspunten in deze brief gelden voor ons ook nu nog steeds onverkort.

Agenda Gebiedsontwikkeling Veessen Wapenveld

Algemeen

Wij benadrukken dat de motie Eigeman en de in de Toekomstvisie Heerde 2025 genoemde doelstellingen en maatregelen als belangrijkste uitgangspunten dienen te worden meegenomen bij de verdere uitwerking van de Agenda Gebiedsontwikkeling. Wij staan dan ook voor **een zo compleet mogelijke** gebiedsontwikkeling, gericht op de **volle breedte** van het gebied tussen IJssel en Apeldoorns Kanaal. Een te locatiegerichte aanpak (gericht op uitsluitend de hoogwatergeul en de tot nu toe geformuleerde maatregelen) dient te worden vermeden. Alleen zo kan de kwaliteitsslag worden gemaakt die is beoogd en kan daadwerkelijk **gebieds**ontwikkeling plaatsvinden. Alle (on)mogelijkheden moeten in dit kader worden onderzocht.

Voor het overige gaat onze zorg uit naar de beschikbare financiële middelen en een zorgvuldig proces. Onderstaand geven wij de verschillende zorg- en aandachtspunten in dit kader weer.

Categorie indeling

In de Agenda Gebiedsontwikkeling worden de maatregelen in drie categorieën verdeeld. Met deze categorieën wordt de mate van samenhang met de hoogwatergeul aangegeven en daarmee het kader waarbinnen de uitwerking van de betreffende maatregel thuishoort. Categorie 1 hangt direct samen met de hoogwatergeul, categorie 2 heeft een voorlopige samenhang en categorie 3 staat min of meer los van de hoogwatergeul. Wij zijn echter van mening dat categorie 3 nimmer helemaal los van de hoogwatergeul kan worden gezien. Er zijn meerdere relaties te onderscheiden. Zo kan de komst van de hoogwatergeul voor de recreatieve en woningbouwontwikkelingen net die extra impuls bieden om het gebied aantrekkelijker te maken, waarmee de rendabiliteit van die maatregelen wordt vergroot (een financiële relatie). Bovendien biedt de ontwikkeling van de hoogwatergeul ruimte in beleid om een impuls te kunnen geven aan de leefbaarheid van Veessen (een procedurele/procesmatige relatie).

Financieel

In de Agenda Gebiedsontwikkeling is een voorzet gedaan voor de wijze waarop de verschillende maatregelen gefinancierd moeten worden. Vanuit het hierboven gestelde zien wij het in de Agenda gepresenteerde voorstel graag verbreed.

In **alle** gevallen waarin kan worden gesproken van een directe relatie met de Hoogwatergeul (zij het ruimtelijk, functioneel, financieel of procesmatig), dient een directe financiële koppeling te worden gemaakt met de ontwikkeling en realisatie van de hoogwatergeul. Ons inziens gaat het dan niet alleen om categorie 1 (en 2), maar ook om categorie 3 (en 2) projecten.

In elk geval zijn wij van mening dat de categorie 1 maatregelen geheel voor rekening van het project Veessen-Wapenveld dienen te komen.

Procesmatig

Wanneer onverhoopt blijkt dat voor bepaalde maatregelen geen rijksdekking van uit de PKB beschikbaar wordt gesteld, moet worden gezocht naar andere financieringsconstructies. In de Agenda Gebiedsontwikkeling is al aangegeven dat inzake de gebiedsontwikkelingsprojecten die geen rijksdekking krijgen nauwe afspraken moeten worden gemaakt tussen de provincie, gemeente, waterschap en andere betrokken partijen. Daarbij zien wij ten aanzien van de ontwikkeling van het gebied tussen de geul en de IJssel niettemin ook nog een rol voor het Rijk uit andere hoofde dan de PKB en tevens een nadrukkelijke rol voor de provincie Overijssel.

Wij verzoeken u te zoeken naar een organisatievorm (bijv. een afzonderlijk projectteam met stuurgroep) bestaande uit alle betrokken overheden, die een regelmatige terugkoppeling mogelijk maakt met het project Veessen – Wapenveld. Dit om enerzijds de ruimtelijke/functionele verbinding te bewaken, maar anderzijds ook de procedurele/procesmatige binding niet uit het oog te verliezen (of te laten verliezen bij rijk en provincie). Daarnaast moet met het vastleggen van afspraken ook duidelijk worden wie waar verantwoordelijk voor is en wie waar op aangesproken kan worden. Tevens is het van belang dat de planning van beide projecten op een goede manier op elkaar wordt afgestemd.

Verder benadrukken wij het belang dat wij hechten aan een goede afstemming en het daarvoor noodzakelijke contact met de personen bij het rijk die verantwoordelijk zijn voor de inpassing van de verschillende gebiedsontwikkelingsprojecten in het op te stellen Rijksinpassingsplan en de betekenis van dit Rijksinpassingsplan voor het tevens in onze gemeente in ontwikkeling zijnde Bestemmingsplan Buitengebied.

Uitwerking

Wij adviseren u voorts aandacht te besteden aan het kwaliteitsniveau van de uitwerking van de verschillende maatregelen. Daarbij gaat het in ieder geval om de uitwerking van de volgende onderdelen:

- Landschappelijke/landbouwkundige vormgeving en recreatieve inrichting van de verschillende dijklichamen;
- Landschappelijke vormgeving en recreatieve inrichting van het buitendijks gebied bij de inlaat;
- Landschappelijke versterking en recreatieve inrichting van de gehele oeverwal (dus inclusief Marle en Werven) tussen de geul en de IJssel mede in nauw overleg met de provincie Overijssel en de gemeente Olst-Wijhe;
- Inrichting van het dynamische landschap tussen de geul en het Apeldoorns Kanaal in nauwe afstemming met hetgeen is vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025.

Conclusie/ Advies

Wij, raad van de gemeente Heerde, adviseren uw college inzake het project Veessen Wapenveld ten aanzien van de Voorkeursvariant:

- **Niet af te wijken van ons standpunt ten aanzien van het realiseren van een hoogwatergeul met een overstromingsfrequentie van gemiddeld eens in de honderd jaar.**
- Een inlaat te realiseren (niet lager dan **5,65 meter**, respectievelijk **4,20 meter**) die de overstromingsfrequentie van gemiddeld eens in de honderd jaar kan garanderen.
- Aandacht te hebben voor alle aandachtspunten zoals weergegeven onder het kopje Adviesnota variantkeuzebeslissing (Snip 2a) ten aanzien van de onderdelen A. tot en met F.
- De tegenvallende financiële berekeningen niet te laten leiden tot bezuinigen en/of een ander ontwerp. In elk geval bezuinigingen niet ten koste te laten gaan van de veiligheid en bereikbaarheid van het gebied en aantasting van de kwaliteit van het plan.
- De meerkosten van hogere eisen aan de kwaliteit van infrastructuur niet voor rekening van de gemeente te laten komen, nu niet en in de toekomst niet. Alle schade aan infrastructuur als gevolg van het inzetten van de hoogwatergeul te vergoeden. De gemeente in een zo vroeg mogelijk stadium nauw te betrekken bij de uitvoering van de plannen.
- De gevolgen van de schaderegeling nader te onderzoeken en onredelijk en onbillijkheid via drukuitoefening op het rijk weg te nemen.
- Rekening te houden met de aandachtspunten weergegeven in onze brief van 8 juni 2009 gericht aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.
- Bij de verdere uitwerking van het ontwerp te kiezen voor een invulling die recht doet aan hetgeen is vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025 en daarmee zowel landschappelijk, als natuurlijk, als recreatief een meerwaarde voor het **gehele** gebied tussen Apeldoorns Kanaal en IJssel oplevert;

en ten aanzien van de Agenda Gebiedsontwikkeling Veessen-Wapenveld:

- Een directe financiële koppeling te maken tussen categorie 1, 2 én 3 projecten;
- De financiering van categorie 1 maatregelen helemaal voor rekening van het project Veessen Wapenveld te laten komen.
- Bij de uitwerking nadrukkelijk rekening te houden met de doelstellingen en maatregelen zoals vastgelegd in de Toekomstvisie Heerde 2025;
- Ten aanzien van de uitwerking van categorie 3 maatregelen een organisatievorm op te zetten waarin alle betrokken overheden zijn vertegenwoordigd, duidelijke afspraken over de

uitwerking van de gebiedsontwikkelingsprojecten worden geborgd, verantwoordelijkheden zijn duidelijk gemaakt en de verbinding met het project Veessen Wapenveld behouden blijft;

- Het Rijk mede een actieve rol te laten spelen bij de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkelingsprojecten en nauwe afstemming plaats te laten vinden met het rijk over het Rijksinpassingsplan;
- Nadrukkelijk aandacht te besteden aan het kwaliteitsniveau van de uitwerking van de verschillende maatregelen;
- Ook overigens aandacht te hebben voor alle weergegeven zorgpunten.

Hoogachtend,

De raad van de gemeente Heerde

Voorzitter,

Griffier,

Waterschap Veluwe

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aantekenen

College van Gedeputeerde Staten
van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Datum	4 november 2009	Uw kenmerk	zaaknummer 2009-016492, d.d. 25 september 2009
Contactpersoon	R. Bruin	Ons kenmerk	184857
Doorkiesnummer	(055) 527 22 53	Onderwerp	Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld, Advisering Adviesnota SNIP 2A en Agenda Gebiedsontwikkeling

Geacht college,

In het kader van de Planologische Kern Beslissing Ruimte voor de Rivier heeft het Rijk besloten tot de aanleg van een hoogwatergeul in het gebied Veessen-Wapenveld. Onder leiding van Provincie Gelderland is de afgelopen periode hard gewerkt aan het planontwerp. Hiertoe zijn 2 documenten opgesteld, de Adviesnota SNIP 2A en de Agenda Gebiedsontwikkeling, waarin de belangrijkste aspecten van de variantkeuze zijn verwoord.

In uw brief met kenmerk zaaknummer 2009-016492, d.d. 25 september 2009 verzoekt u Waterschap Veluwe om een advies uit te brengen over de variantkeuze in de fase SNIP 2A. U geeft aan dat, na deze adviesronde, de stukken voorgelegd worden aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat. De Staatssecretaris neemt de uiteindelijke beslissing over de variantkeuze en zal richting geven aan de verdere uitwerking van de voorkeursvariant (VKV) tot projectontwerp.

De algemeen bestuursleden van Waterschap Veluwe hebben de stukken in een gecombineerde commissievergadering (Cie. Water en Cie. Financiën) van 3 november jl. uitvoerig besproken. Hierbij zijn zorgen geuit over het draagvlak voor het voorkeursalternatief in het gebied en het opstappen van enkele leden van de Klankbordgroep en is uitgebreid gediscussieerd over de gevoelens van betrokken partijen en dan met name van de agrariërs en bewoners van het gebied.

Waterschap Veluwe hecht er belang aan om enkel over de voor ons waterschap van direct belang zijnde onderwerpen advies uit te brengen. Hierbij geldt dat voor ons van belang zijnde onderwerpen die onderwerpen zijn die een waterstaatkundig aspect betreffen en waarvoor we in de toekomst directe verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid, door eigendom, wettelijke of feitelijke beheertaken en onderhoud.

Datum 4 november 2009
Onderwerp Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld
Blad 2 van 8

Waterschap Veluwe

De onderstaande zaken zijn in de vergadering extra belicht. Wij vragen uw aandacht voor deze en de in de bijlage beschreven punten bij de verdere uitwerking in SNIP 3,

1. Realiseren van de frequentie van 1/100 jaar zoals vernoemd in de PKB waarbij gevraagd wordt kritisch de hoogte van de drempels van de in- en uitlaatconstructie te bekijken;
2. De juridische status van dijken, in- en uitlaatwerken en overige waterbeheersingsobjecten in relatie tot Eigendom, Beheer en Onderhoud;
3. De geplande terpen binnendijks situeren en wellicht lager dan de dijkhoogte te plaatsen.
4. Handhaving van de huidige peilen in de nieuwe geul.

Een stevige discussie is gevoerd omtrent de ligging van de dijken. Alle varianten zowel "breed" als "smal" voldoen aan het veiligheids criterium. Daarom werd getwijfeld of advies moest worden gegeven over het voorkeursalternatief. Een kleine meerderheid steunde na stemming de voorkeursvariant.

Met inachtneming van de in deze brief en bijlage vernoemde punten en navolgende mededeling, brengen wij een positief advies uit om de voorkeursvariant (VKV) aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat voor te leggen. Op 25 november a.s. zal het Algemeen Bestuur de inhoud van deze brief formeel bekrachtigen. Vanaf deze datum heeft ons advies een officiële status.

Met betrekking tot de schaderegeling, die van toepassing is voor de maatregelen in het kader van de PKB Ruimte voor de Rivier, zullen wij separaat een brief aan de Programma Directie Ruimte voor de rivier zenden met het verzoek om de inhoud van deze regeling nog eens goed te beoordelen en op enkele punten aan te passen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

ir. G. Verwolf
dijkgraaf

ing. P. Spaan
secretaris

Bijlage Onderbouwing Advies

Waterschap Veluwe

Bijlage: Onderbouwing Advies

Waterschap Veluwe hecht er belang aan om enkel over de voor ons waterschap van direct belang zijnde onderwerpen advies uit te brengen. Hierbij geldt dat voor ons van belang zijnde onderwerpen die onderwerpen zijn die een waterstaatkundig aspect betreffen en waarvoor we in de toekomst directe verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid, door eigendom, wettelijke of feitelijke beheertaken en onderhoud, waaronder;

- dijkontwerp
- inlaat
- uitlaat
- waterbeheersing/lokaal watersysteem
- veiligheid geul en oeverwalgebied
- dimensionering en ontwerp gemalen
- onderhoud en beheeraspecten

Nadrukkelijk brengen we geen advies uit over;

- de ruimtelijke ligging van de dijken
- de nu ter indicatie weergegeven ligging van de A- watergangen
- Agenda Gebiedsontwikkeling

omdat deze aspecten van het ontwerp geen directe relatie voor de primaire taken van het waterschap, voor de veiligheid hebben of omdat deze aspecten nog niet nader beschreven en uitgewerkt zijn in SNIP 2A. Primair achten wij de gemeente Heerde en de Provincie hiervoor verantwoordelijk.

Belangrijke doelstellingen/aandachtpunten voor deze fase (SNIP 2A) en de volgende fase (SNIP 3) van het planontwerp voor Waterschap Veluwe zijn:

1. Ontwerp van veilige dijken.
2. Uitwerking van de constructie en werkwijze van de in- en de uitlaat, waarbij sterk gestuurd wordt op betrouwbaarheid van de werking, beheer(s)baarheid en onderhoud(skosten).
3. Optimaal ontwerp van het lokale watersysteem in de hoogwatergeul en op het oeverwalgebied. Hierbij is ook de samenhang en interactie tussen de gebieden van groot belang.
4. Veiligheid van het gebied van de hoogwatergeul voorafgaand aan gebruik van de hoogwatergeul.
5. Veiligheid voor bewoners van het oeverwalgebied ten tijde van een in werking zijnde hoogwatergeul (hoogwaterontsluiting / calamiteitenplan).
6. Dimensionering van gemalen en waterbouwkundige constructies t.b.v. het watersysteem.
7. Eigendomsituatie, beheertaken en mogelijkheden voor onderhoud.
8. Kosten van beheer en onderhoud

Datum 4 november 2009
Onderwerp Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld
Blad 4 van 8

Waterschap Veluwe

Ad 1: Veilige dijken

In SNIP 2A is een globaal ontwerp van de dijken gemaakt. Duidelijk is dat dit globale ontwerp betrekkelijk summier is onderbouwd met onderzoeken. Voor deze fase geeft het ontwerp voldoende beeld van de dimensionering van de dijken. In SNIP 3 zal nog uitvoerig (bodem)onderzoek nodig zijn, zal een verfijningslag gemaakt moeten worden op het ontwerp en zal onderzoek gedaan moeten worden naar optimalisatiemogelijkheden. Naast toetsing door Deltares zal ook Waterschap Veluwe aan het eind van SNIP 3 het dijkontwerp willen toetsen.

Waterschap Veluwe wordt de wettelijke beheerder van de dijken. Zoals bij alle primaire waterkeringen willen wij dat de ondergrond van de dijken ook in eigendom van Waterschap Veluwe komt.

Naast de dijken staan er in de Voorkeursvariant (VKV) een drietal terpen weergegeven. Waterschap Veluwe hecht er groot belang aan dat, indien de noodzaak van aanleg van terpen aantoonbaar is, de juridische status van de terpen (binnendijks of buitendijks) vooraf in onderling overleg met het waterschap vastgesteld wordt. Belangrijke aspecten hierbij zijn veiligheid, eigendom, bereikbaarheid, flexibiliteit, gebruiksmogelijkheden) en beheer(s)- en onderhoudsaspecten. Waterschap Veluwe heeft een voorkeur voor binnendijkse ligging van deze "terpen"

Ad 2: In- en uitlaat

In SNIP 2A is, samen met het ontwerp van de dijken, een globaal ontwerp van de in- en de uitlaat gemaakt. Ook hiervoor geldt dat dit ontwerp betrekkelijk summier is onderbouwd met onderzoeken. Daarnaast heeft de Programma Directie Ruimte voor de Rivier (PDR) een alternatief ontwerp voor de inlaat voorgesteld.

In SNIP 3 dient een nadere uitwerking van de constructie en werkwijze van de in- en de uitlaat gemaakt te worden, waarbij sterk gestuurd wordt op betrouwbaarheid van de werking, beheer(s)baarheid en onderhoudskosten).

Voor Waterschap Veluwe is van groot belang dat de juridische status van de in- en uitlaat (primaire kering of niet) vastgesteld wordt en dat in overleg met de PDR/Rijkswaterstaat vast komt te staan bij welke organisatie het eigendom, wettelijk- en feitelijk beheer en onderhoud komt te liggen.

Ad 3: Ontwerp lokaal watersysteem

In deze fase van het project is het lokale watersysteem, dat in de nieuwe situatie uit 3 (deel)watersystemen gaat bestaan, nog heel globaal ontworpen. De resultaten van het uitgevoerde geohydrologische onderzoek zijn nog niet volledig beschikbaar en zijn hierdoor zijn de effecten en consequenties voor de omgeving en het gebruik van de VKV nog onvoldoende inzichtelijk. Zo is kwel vanuit de hoogwatergeul naar de binnendijkse gebieden enkel via grondwaterstanden inzichtelijk gemaakt en is de werking van het oppervlaktewatersysteem nog niet getoetst op de capaciteit om de extra waterhoeveelheden af te voeren. Tevens is enkel gekeken naar wateroverschot en nog niet naar watertekort/droogte. In de VKV zijn dan ook nog geen maatregelen

Waterschap Veluwe

opgenomen om water in te laten vanuit de Grote Wetering naar het gebied van de hoogwatergeul en het oeverwalgebied.

In SNIP 3 zal, met de dan beschikbare uitkomsten van een uitvoerig geohydrologisch onderzoek en in relatie tot herverkaveling/percelering, de lokale watersystemen tot in detail uitgewerkt moeten worden. Hierbij is de wens van Waterschap Veluwe dat een veilig en optimaal werkend watersysteem ontworpen wordt, dat robuust is naar de toekomst en berekend is op alle mogelijke situaties, van droogte tot dagelijks gebruik tot extreme waterstanden op de IJssel en een in gebruik zijnde hoogwatergeul. Hierbij geldt voor binnendijkse watersystemen normaliter dat deze ontworpen worden op een 1/10-situatie. Voor het watersysteem in de hoogwatergeul geldt dat Waterschap Veluwe van mening is dat hier ook dit beschermingsniveau gehanteerd dient te worden. Het waterhuishoudkundig ontwerp voor het oeverwalgebied dient afgestemd te worden op het beschermingsniveau voor bebouwing (1/100).

In het project wordt de inrichting van de ecologische verbindingszone (E.V.Z.) langs de Grote Wetering meegenomen. Verder wordt de nieuwe centrale A-watergang in de hoogwatergeul eenzijdig voor 100% natuurvriendelijk ingericht en voorzien van enerzijds een onderhoudspad en anderzijds een onderhoudsroute. De exacte situering van de nieuwe A- watergang in de hoogwatergeul en op het oeverwalgebied zullen, evenals de dimensionering, in SNIP 3 bepaald moeten worden.

Ad 4: Veiligheid hoogwatergeul

In de VKV staat dat de hoogwatergeul ca. eens in een mensenleven in gebruik zal zijn. In situaties dat de hoogwatergeul niet in gebruik is, zal de veiligheid van het gebied binnen de geul gewaarborgd moeten worden door de in- en de uitlaat en de primaire keringen. De in- en de uitlaat krijgen dus, naast het doorlaten van water, ook een belangrijke kerende functie.

Het gebied van de hoogwatergeul wordt aangemerkt als buitendijks gebied en komt daarmee onder het wettelijke beheer van Rijkswaterstaat. Er zal nog nader bepaald moeten worden welke organisatie het beheer en onderhoud van het watersysteem in de hoogwatergeul voor haar rekening neemt. Gezien de interactie met het bestaande watersysteem en het nieuwe watersysteem in het oeverwalgebied, wordt bijzondere aandacht gevraagd voor (juridische) aspecten als bijvoorbeeld waterkwaliteit.

Ad 5: Veiligheid oeverwalgebied

Wanneer de hoogwatergeul in gebruik is, wordt het oeverwalgebied een "eiland". Waterschap Veluwe is verantwoordelijk voor dit binnendijkse gebied, haar waterhuishouding en de dijkring.

In SNIP 3 dient door uitvoerig onderzoek aangetoond te worden dat het ontwerp en de werking van het watersysteem en de dimensionering van de dijken van het oeverwalgebied voldoende veiligheid biedt aan de bewoners. Onderzoek naar mogelijke calamiteiten dienen in calamiteitenplannen verwerkt te worden en duidelijke protocollen op te leveren. Hierbij dient ook extra aandacht besteed te worden aan de ontsluiting van het oeverwalgebied en de routes die gevolgd moeten worden om het

Waterschap Veluwe

gebied te kunnen verlaten. Het is daarbij wenselijk dat in situaties van extreem hoog water transport over waterkeringen niet of slechts beperkt plaats vindt. Waterschap Veluwe ziet graag dat er in SNIP 3 een toets van het huidige planontwerp uitgevoerd wordt op dit uitgangspunt. De toetsresultaten kunnen mogelijk van invloed zijn op de wijze van ontsluiting.

Ad 6: Gemalen en constructies

Om een goede werking van de watersystemen in bestaand gebied, de hoogwatergeul en het oeverwalgebied mogelijk te maken zijn meerdere waterbouwkundige constructies nodig. Het betreft enkele gemalen en de kunstwerken t.b.v. peilbeheer en de verbinding van de verschillende watersystemen in het gebied.

Alle constructies dienen in SNIP 3 gedimensioneerd te worden, waarbij Waterschap Veluwe graag haar expertise inbrengt en voorwaarden wil stellen aan de toe te passen constructievormen, materialen, beschermingsniveau(s) en werking. Dit is van belang om bij beheer en onderhoud aan te sluiten bij bestaande systemen.

Ad 7 en Ad 8 Eigendom en kosten beheertaken en onderhoud

Omtrent het eigendom en kosten van het beheer en onderhoud met betrekking tot de nieuwe geul zullen in de vervolgfase nadere afspraken gemaakt en vastgelegd moeten worden.

Juridische aandachtspunten

In SNIP 3 worden de benodigde vergunningen met bijbehorende voorwaarden en voorschriften uitvoerig geïnterpreteerd. Aangezien Provincie Gelderland, aansluitend aan SNIP 3, de vergunningen zal verzorgen en de initiatiefnemer voor de uitvoeringsfase (mogelijk Waterschap Veluwe) een vergund ontwerp overgedragen krijgt (zie ook opmerking bij "Bestuurlijke consequenties, pagina 8), is het essentieel dat vrijwel al het ontwerpwerk tot in detail uitgewerkt is en in overeenstemming is met wet- en regelgeving en de voorwaarden van de toekomstig beheerders. Hiertoe zal met betrokken partijen tijdig een samenwerkings- en/of realisatieovereenkomst overeengekomen moeten worden.

Met betrekking tot het ontwerp, en ten behoeve van de verdere uitwerking daarvan, is het noodzakelijk een aantal juridische vraagstukken nog nader beantwoord te krijgen, te weten:

1. **Waterkwaliteitsbeheer:**

Met een kans van eens in een mensenleven zal de geul in werking treden. Wat gebeurt er wanneer mogelijk verontreinigd water vanuit de IJssel de hoogwatergeul instroomt en hier verontreinigingen achter laat? Verder zijn ook reguliere waterkwaliteitsaspecten van belang. Waterschap Veluwe heeft van de Provincie Gelderland opdracht gekregen dit punt te onderzoeken. Rapportage van dit onderwerp zal later dit jaar geschieden.

2. **Juridische status van de in- en de uitlaat:**

Het gebied van de hoogwatergeul wordt aangemerkt als buitendijks gebied. Hierdoor is discussie ontstaan over de status van de in- en de uitlaat. Is het een

Waterschap Veluwe

zomerkade of een primaire kering (vanwege de benodigde bescherming van het achterliggende land tot een beschermingsniveau van eens in een mensleven)? Waterschap Veluwe zou graag de gevolgen van beide opties in beeld krijgen voordat hier een beslissing over genomen wordt.

3. Juridische status van de terpen:

Er zijn 3 terpen (of hoogwatervrije bedrijfslocaties) voorzien in de hoogwatergeul. Bij welke organisatie het wettelijk en feitelijk beheer ligt en wie Bevoegd Gezag is, hangt af van de juridische ligging van de grondlichamen, binnendijs of buitendijs. Hiervan hangen ook zaken af als flexibiliteit, toekomstige uitbreidingsmogelijkheden, etc.. Zie hiertoe ook "Ad 1: Veilige dijken"

Verder zijn nog van belang:

- (onderzoek) naar bestaande verontreinigingssituaties. De verontreinigingen in bestaande (water)bodem kunnen van invloed zijn op de benodigde vergunningen en de kostenraming.
- Voor voorgaande punt, maar ook voor de geldende wetgeving m.b.t. het agrarisch gebruik in de geul, is het van belang om tijdig duidelijkheid te hebben om de toekomstige juridische status van de grond in de hoogwatergeul en ter plaatse van andere werkzaamheden t.b.v. de geul (landbodem, waterbodem of droger oevergebied). We verwijzen hierbij naar de vragen die in de Tweede Kamer gesteld n.a.v. project Overdiepse Polder.

Interactie met andere projecten van Waterschap Veluwe

In het gebied van de hoogwatergeul Veessen- Wapenveld is Waterschap Veluwe momenteel bezig met de voorbereiding van de navolgende projecten die een relatie (kunnen) hebben met het project:

- Grift/Apeldoorns kanaal: vismigratie en kanoroutes
- Gebiedsontwikkeling Gulbroek; i.s.m. eigenaren, SBB, Provincie en gemeente
- Baggeren watergangen Hoenwaard
- Baggeren Stroombreed

Verder heeft Rijkswaterstaat nog enkele projecten in voorbereiding in de streek die een relatie kunnen hebben met de aanleg van de hoogwatergeul, zoals:

- Diverse andere PKB Ruimte voor de Rivier projecten, zoals Deventer, Cortenoever/Voorsterklei en Westenholte.
- Aanleg van een zeggemoeras nabij gemaal Veluwe in de Hoenwaard.

Tijdige afstemming tussen deze projecten en het project van de hoogwatergeul Veessen-Wapenveld is van groot belang.

Bestuurlijke consequenties

In de fase van het planontwerp (SNIP 2A en 3) is de Provincie Gelderland de initiatiefnemer voor het project. Verder neemt Provincie Gelderland nog het initiatief in het gedeelte van SNIP 4 dat de vergunningen betreft. De initiatiefnemer van de uitvoeringsfase krijgt hiermee een vergund ontwerp (een gedetailleerd plan waarvoor

Datum 4 november 2009
Onderwerp Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld
Blad 8 van 8

Waterschap Veluwe

alle vergunningen verleend zijn) opgeleverd. Aandachtspunt hierbij is dat, omdat er een vergund ontwerp opgeleverd wordt in plaats van een vergunbaar ontwerp, in de nadere uitwerking alle voor de vergunningen van belang zijnde details, voldoende uitgewerkt en met de Bevoegde Gezagen besproken moeten zijn. Hierbij is ook van belang welke voorschriften c.q. voorwaarden er aan de vergunning worden verbonden.

Om duidelijkheid te behouden over de verantwoordelijkheden dienen de vergunningen onherroepelijk te zijn (Er mogen geen juridische procedures meer lopen ten aanzien van de (verleende) vergunningen).

Voor de uitvoeringsfase (SNIP 4 t/m 6) is Waterschap Veluwe de beoogde initiatiefnemer. SNIP 4 zal begin 2011 starten. Dit betekent dat er op korte termijn afspraken gemaakt moeten worden met de PDR t.b.v. Realisatieovereenkomst en met de Provincie Gelderland over de overdracht van het project.

PDR
t.a.v. Peter Jesse

Rijkswaterstaat **Oost-**
Nederland

Gildemeestersplein 1
6826 LL Arnhem
Postbus 9070
6800 ED Arnhem
T (026) 368 89 11
F (026) 363 48 97

Contactpersoon

Eric ten cate

T 8782
eric.ten.cate@rws.nl

memo

Bouwstenen voor bevindingennotitie voortoets SNIP2a
Ruimte voor de Rivier Veessen Wapenveld

Datum

21 maart 2010

Bijlage(n)

-

Beste Peter,

Bij dezen ontvang je de bouwstenen van Rijkswaterstaat Oost-Nederland (RWS-ON) voor de toets SNIP2a Ruimte voor de Rivier Veessen Wapenveld. Deze bouwstenen zijn grotendeels tot stand gekomen met in het achterhoofd de rol van RWS-ON als bevoegd gezag voor Wbr, Wvo, Bbk en de eisen die daaruit voortkomen voor tot vergunningverlening kan worden overgegaan. Veel van onze opmerkingen zijn er op gericht om bij SNIP3 te kunnen uitspreken dat er bij RWS-ON een intentie tot vergunningverlening is voor het ontwerp zoals het er op dat moment ligt. Dat betekent dat op het moment van vergunningverlening het dan voorliggende ontwerp getoetst wordt aan het SNIP3 ontwerp. Voorwaarde is dat de initiatiefnemer in ieder geval de opmerkingen die in deze bouwsteen zijn opgenomen op een goede manier verwerkt heeft.

Ik wil je vragen deze bouwstenen te verwerken in de bevindingennotitie van de PDR. Om je hierbij te ondersteunen hebben we de hoofdpunten apart benoemd. Ook wil ik je vragen om deze bouwstenenmemo door te sturen richting initiatiefnemer, zodat deze onze opmerkingen kan verwerken ten behoeve van de definitieve SNIP3-documenten. Zou je er tevens op toe willen zien dat de initiatiefnemer ook daadwerkelijk aan de slag gaat met de door ons gemaakte opmerkingen? Dit om te voorkomen dat we bij SNIP3 tot de conclusie moeten komen dat (een deel) van onze opmerkingen nog steeds staat en we feitelijk geen "tevredenheidsverklaring" ten aanzien van de te verlenen vergunningen kunnen afgeven.

Achtereenvolgens zal worden ingegaan op de volgende beoordelingsaspecten:

- rivierkunde – maatgevende hoogwaterstanden in de uiterwaard;
- morfologie;
- scheepvaart;
- beleidslijn grote rivieren;
- beheer en onderhoud;
- grondstromen en bodemkwaliteit;
- externe veiligheid.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan:

- KRW: wat betreft het voldoen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water is afgesproken dat synergie en kansen, gerelateerd aan de KRW-doelstellingen bij RWS-ON, gemeld kunnen worden;

- Natura2000 (RWS-ON-eigen gebieden). RWS-ON heeft voor eigen terreinen (oeverstroken) verantwoordelijkheid in het kader van Natura2000. De bestaande situatie moet in stand gehouden worden en de nog vast te stellen Natura2000-doelen moeten haalbaar blijken. Wat betreft dat laatste adviseert RWS-ON over synergie van maatregelen. Veelal gebeurt dit tijdens het SNIP3-proces.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Geraadpleegde documenten

De opmerkingen hebben betrekking op de in het kader van de toets verstrekte documentatie die rond 16 oktober 2009 is aangeleverd. Met name is gekeken naar:

- Hoogwatergeul Veessen Wapenveld. Adviesnota over de variantkeuzebeslissing (SNIP 2A) aan de Staatssecretaris / Projectdirectie Ruimte voor de Rivier. concept 0.11. Oktober 2009.
- van den Hengel, P., 2009. Projectnota/Milieu-effectrapportage. Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. Grontmij, 24 september 2009.
- Raaijmakers, R.J.J., Wit, H.P.de; Beheervisie Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld, SNIP product 5.2.1 /2.1.8, d.d. 4 februari 2010.
- Natuurwet- en regelgeving Ecologie Hoogwatergeul Veessen – Wapenveld SNIP product 4.2, d.d. 4 september 2009.
- 2 DVD's van HKV Lijn in Water, d.d. 17 juli 2009 met Baseline en WAQUA schematisaties, en berekeningen voor de referentie en diverse varianten. Toegeleverd 17 juli 2009 aan PDR.
- Barneveld, H., 2009. Rivierkundige analyses planstudie fase SNIP2A. Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. SNIP product 1.1. 18 december 2009.
- Deltares, 2009. Toetsing van hydraulische berekeningen. Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. Johan Crebas.
- Vieira da Silva, J. en H. Barneveld, 2009. Rivierkundige berekeningen hoogwatergeul Veessen-Wapenveld. PR1448.21. HKV Lijn in Water Memo 16 januari 2009.
- Grontmij, 2009. Startdocument vergunningverwerving. Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld SNIP product 4.1.4. 8 februari 2009.
- Verwerking reacties voortoets Producten SNIP 2A Veessen-Wapenveld. 3 maart 2010.
- Tillemans, T.; Leeswijzer Producten SNIP2A met betrekking tot de planstudie in het kader van de PKB RvR, Veessen-Wapenveld, Definitief, 3-3-2010.

Met vriendelijke groet,

H.H. ten Cate

De bouwstenen

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Hoofdpunten

Datum
21 maart 2010

Algemeen

De leeswijzer is een behulpzaam document. De redactie van de tekst van het inrichtingsplan laat op een aantal plaatsen ruimte voor interpretatie, zodat niet steeds duidelijk is wat bedoeld wordt. Ook dient de tekst op inconsistenties in de verschillende documenten en verschillende weergaven van het ontwerp bekeken te worden.

RWS-ON waardeert het dat bij de definitieve indiening van de SNIP2A stukken ook de verschillen tussen nieuw en oud in beeld zijn gebracht. Het verschillen document was echter een document op hoofdlijnen. Voor SNIP3 verwachten we dat de initiatiefnemer meer in detail (op het niveau van deze bouwsteen inclusief haar bijlagen) meldt hoe met de bouwstenen van RWS-ON is omgegaan.

De inlaat in de voorkeursvariant is een beweegbare inlaat. De onderbouwing van deze keuze laat te wensen over. In de adviesnota SNIP2A wordt gemeld dat het inlaatwerk verder uitgewerkt zal worden richting SNIP3. Dit is niet voldoende. RWS-ON pleit er voor om richting SNIP3 een ontwerpogave mee te geven aan de initiatiefnemer. In samenwerking met de initiatiefnemer zijn daar ook stappen voor gezet. In die ontwerpogave kunnen alle voor- en nadelen van de vaste, flexibele of beweegbare inlaat meegenomen worden. In de beoordeling dienen tenminste de aspecten kosten aanleg, kosten onderhoud, faalkans/betrouwbaarheid, beheerbaarheid, robuust en flexibel functioneren meegenomen te worden.

Rivierkunde

Er is veel op te merken over de keuze voor een vaste of een deels beweegbare inlaatconstructie (zie ook Bijlage 2). Vanuit rivierkundig oogpunt is flexibiliteit in de hoogte van de inlaat en uitlaat te verkiezen boven een vaste hoogte. Er is namelijk sprake van onzekerheden in de bepaling van de hoogte, door aannames met betrekking tot de waterstanden. Mochten er afwijkingen optreden in de waterstanden, dan stroomt de geul te laat of te vroeg mee. Zo worden de effecten van de benedenstroomse projecten nu slechts benaderd, met name voor de afvoeren met een terugkeertijd van 1/10 – 1/100.

Het is onduidelijk wat de bedoeling is van de 2 cm. extra waterstanddaling die de voorkeursvariant nu oplevert ten opzichte van de taakstelling. Enerzijds wordt gesproken over beheerruimte. Elders wordt gesproken over "flexibiliteit voor de toekomst". De beheerruimte moet richting SNIP3 expliciet gemaakt worden. Dit is mogelijk via een gevoeligheidsanalyse waar gevarieerd wordt in ruwheid van o.a. vegetatie op verschillende locaties en de hoogtes van inlaat en uitlaat. Op basis van de gevoeligheidsanalyse wordt inzichtelijk waar en hoeveel beheerruimte gereserveerd moet worden.

Aandacht wordt gevraagd voor het gebied bij de inlaat en de uitlaat. Bij de inlaat speelt ook het project IJsseluitwaarden Olst waar afstemming mee gezocht moet worden. In de SNIP3 stukken moet duidelijk worden hoe de afstemming heeft plaats gevonden. Met betrekking tot het SNIP3 ontwerp wordt aandacht gevraagd voor het dynamische proces van het instromen van de hoogwatergeul. Bij de uitlaat loopt in de Hoenwaard het project Hattemerpoort. Ook hiermee is

afstemming nodig. RWS-ON nodigt de initiatiefnemer uit voor een overleg over deze afstemming.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Aandacht wordt ook gevraagd voor de drempel die bij MHW in de hoofdgeul van de IJssel ontstaat, doordat er dan zo'n 40% van de afvoer door de nevengeul gaat. De verwachting is dat deze overlaat een stijging van de hoogwaterstanden veroorzaakt van 2 tot 5 cm. Een oplossing kan een bovenstrooms gelegen zandvang zijn. Bovengenoemde analyse moet onderbouwd worden en de effecten van de niet te vermijden drempel op de hoogwaterstanden moeten in beeld worden gebracht.

Datum
21 maart 2010

Het risico dat er waterstandeffecten optreden is een reëel risico. Dat betekent dat dit aandachtspunt op tijd geadresseerd moet worden. Gezien de doorlooptijd van de studie is dit een van de eerste onderwerpen om op te pakken richting SNIP3.

Morfologie en scheepvaart

Scheepvaart krijgt aandacht in de stukken, maar het aspect veilig varen ontbreekt. In het SNIP3 ontwerp dienen vaarwegmarkering en dwarsstroming de nodige aandacht te krijgen. Bij de voortoets is geconstateerd dat dwarsstroming geen onderscheidend criterium lijkt te zijn voor de SNIP2A varianten. RWS-ON heeft voorgesteld dat de initiatiefnemer dit na zou gaan en zou rapporteren in het definitieve SNIP2A advies. Dit is niet gebeurd. Dwarsstroming dient beschreven en gecompenseerd te worden in het SNIP3 ontwerp om deze voor de waterwet vergunbaar te krijgen.

In de voortoets is geconstateerd dat het terugleggen van de dijk in variant C morfologische effecten heeft. RWS-ON heeft verzocht om op basis van vuistregels nog wel een inschatting van dit effect te maken. Dit is onvoldoende gebeurd. Effecten bij afvoeren lager dan 10.000 m³/s zijn niet in kaart gebracht. De invloed van de teruggelegde inlaat op de stroomsnelheden en morfologie voor afvoeren waarbij de uiterwaard meestroomt moet, vanwege doorlooptijd en effect, als eerste na de start van SNIP3 opgestart worden. Deze effecten dienen beschreven en gecompenseerd te worden. Daarmee bestaat het risico dat de waterstandtaakstelling negatief beïnvloed wordt.

De drempel die bij MHW in het zomerbed ontstaat, is niet het enige morfologische effect bij hoge waters. Alle morfologische effecten van de hoogwatergeul op het zomerbed dienen in beeld gebracht te worden in verband met het toekomstig beheer en onderhoud. Ten onrechte wordt aangenomen dat een aanzanding na een extreem hoogwater snel kan worden weggebaggerd.

In de presentatie van het SNIP3 advies bij RWS-ON werd duidelijk dat veel grondtransport via schepen op de rivier zal verlopen. Dat betekent dat er een aantal losplaatsen nodig zijn en dat er verkeersregeling nodig is. RWS-ON beveelt dringend aan hierover contact te zoeken en afspraken te maken.

Beleidslijn grote rivieren

De hoogwatervrije bouwkavels (terpen) die in het ontwerp buitendijks geplaatst zijn, dienen getoetst te worden aan de Beleidslijn grote rivieren (Bgr). Deze toets is niet opgenomen in het SNIP2A advies. RWS-ON heeft in de voortoets aanbevolen de bouwkavels een binnendijkse locatie te geven. Zij waardeert het zeer dat dit de initiatiefnemer de intentie heeft om dit advies over te nemen.

RWS-ON pleit voor het opnemen van het advies, om de bouwkavels binnendijks te plaatsten, in de opdracht voor het SNIP3 proces.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Beheer en onderhoud

Datum
21 maart 2010

De constatering uit de voortoets dat de beheervisie er op hoofdlijnen goed uit ziet is niet anders geworden. Het is jammer dat vervolgens de kritiekpunten uit de voortoets niet opgepakt zijn. De motivatie waarom de, voor beheer en onderhoud, duurste variant gekozen is ontbreekt nog steeds. Overigens is deze variant vanuit LCC gezien ook het duurst. RWS-ON pleit er voor om de initiatiefnemer een ontwerp-opgave mee te geven om de beheer en onderhoudskosten te minimaliseren. Minimalisatie valt te behalen in het maaibeheer. Een agrariër zal daar geen kosten voor kunnen vragen. Minimalisatie is ook te vinden in de vorm van de inlaat. Dat is al eerder in dit document aangegeven.

Een breed scala aan onderwerpen wordt besproken in de beheervisie. Duidelijk wordt dat het beheer en onderhoud van de Bypass veel omhelsd. Organisatie en risico's krijgen de nodige aandacht. Voor het SNIP3 besluit is het van belang dat de beheerders meedenken en aan tafel zitten bij het uitwerken van de beheervisie naar het beheerplan.

Voor het SNIP3 besluit zal de financiering van het beheer en onderhoud geregeld moeten zijn. Ervaring leert dat dit een lastig proces is. Daarom dient vroegtijdig begonnen te worden met het regelen van de financiering.

Het gebruik (operationele inzet) van het regelwerk bij de inlaat vraagt nog om veel aandacht. Vooral de extreme condities maken het lastig. Een goed gebruik vraagt bijvoorbeeld om een bedieningsprotocol, een betrouwbare inzet en om oefening van crisissituaties. Aspecten met betrekking tot de operationele inzet en het beheer en onderhoud moeten nog meegenomen worden in de afweging van een beweegbare of flexibele of vaste overlaat en uiteindelijk in het beheerplan.

Grondstromen en bodemkwaliteit

De onderzoeken die nodig zijn voor het grondstromenplan en de Bbk-meldingen zijn nog niet volledig uitgevoerd. Ze schieten dus tekort als bewijsmiddel ten bate van de vergunningen en Bbk-meldingen. Voor SNIP3 moet dit conform de Leidraad Waterbodemonderzoek in het Rivierengebied uitgevoerd zijn. Ervaring leert dat het van wezenlijk belang is RWS-ON te betrekken bij de opdrachtformulering voor het bodemonderzoek door ingenieursbureaus.

De constatering dat de bodemonderzoeken onvoldoende zijn, staat een SNIP2A besluit niet in de weg, aangezien het niet onderscheidend is in de beoordeling van de maatregelen. Voorwaarde is wel dat de initiatiefnemer zich voldoende bewust is van de risico's en er in de planning en kostenraming rekening is gehouden met de risico's. RWS-ON stelt voor deze onderwerpen met de initiatiefnemer te bespreken.

Richting SNIP3 vraagt RWS-ON speciale aandacht voor de onderbouwing van de nuttige toepassingen en het grondstromenplan. Dit geldt met name voor de inrichting van het bestaande buitendijkse gebied. Verder is nog niet vastgesteld wie bevoegd gezag is voor de Bbk in het nieuwe buitendijkse gebied. Tot dat er uitsluit is dat RWS-ON geen bevoegd gezag is, zal RWS-ON een toetsende rol hebben.

KRW / Natuur

De ecologische effecten op de IJssel uiterwaarden zijn afhankelijk van de frequentie en duur van de overstroming. Als de hoogwatergeul wordt ingezet zal de frequentie en duur van de overstroming niet veranderen in de benedenstrooms gelegen uiterwaarden. Alleen de inundatiehoogte neemt immers af. Daarmee treden geen veranderingen op in de ecologische condities, zodat er geen ecologische effecten zijn te verwachten.

Bij de teruggelegde inlaat ligt een ontwerpogave voor het nieuwe buitendijkse gebied. Daar ligt een kans om KRW doelen mee te nemen zonder dat dit leidt tot extra kosten. Daarom wil RWS-ON betrokken zijn bij het uitwerken van de ontwerpogave.

Natura 2000 is beperkt beoordeeld. Er wordt verwezen naar het beheerplan dat nog niet klaar is. Echter om een vergunning te krijgen zal er toch echt een beoordeling plaats moten vinden.

RWS-ON kan dan ook niet beoordelen in hoeverre dit project negatieve effecten heeft op de N2000 doelen op de oevers. Er is nog tijd tot SNIP 3. Echter mocht het dan ingrijpende consequenties blijken te hebben dan is dat rijkelijk laat.

Externe veiligheid

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid heeft RWS-ON geen opmerkingen.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Rivierkunde

Inleiding

Het advies bevat eerst een gedeelte met aandachtspunten voor SNIP2A, dan een vooruitblik naar SNIP3 en tot slot enkele details. In bijlage 2 wordt ingegaan op de inlaatconstructie. In bijlage 3 wordt ingegaan op de morfologie bij meestromen van de hoogwatergeul. In bijlage 4 staan de beoordelingsaspecten uit het Rivierkundig Beoordelingskader 2.01 genoemd met in het kort de bijbehorende bevindingen.

Advies

Hoofdzaken t.b.v. SNIP2A

Er is veel op te merken over de keuze voor een vaste of een deels beweegbare inlaatconstructie. Op dit moment ontbreekt een gedegen onderbouwing van de voor- en nadelen van beide typen. Deze is nodig voor een onderbouwde keuze. Er is sprake van onzekerheden in de bepaling van de hoogte, door aannames met betrekking tot de waterstanden. De effecten van de benedenstroomse projecten worden nu slechts benaderd, met name voor de afvoeren met een terugkeertijd van 1/10 – 1/100. Een vaste inlaat is niet robuust: mochten er afwijkingen optreden in de waterstanden, dan stroomt de geul te laat of te vroeg mee. Dit is een nadeel dat niet beschreven is.

Daarnaast heeft een flexibele inlaat ook voordelen die nu onvoldoende beschreven worden. Namelijk meer robuustheid (kleppen kunnen ook eerder naar beneden gaan, als dat nodig blijkt). In bijlage 2 wordt verder ingegaan op de inlaatconstructie.

Er ontbreekt een kosten-batenanalyse van de gekozen instroomfrequentie van 1/100. Deze keuze leidt tot een beweegbaar deel van 185 m lang. Wellicht is een instroomfrequentie van 1/25 (die leidt tot een lagere en smallere inlaat) goedkoper, wanneer de grondgebruikers gecompenseerd worden voor vaker onderlopen.

Gevraagd wordt om duidelijk te maken wat de bedoeling is van de 2 cm. extra waterstanddaling die de VKV nu oplevert ten opzichte van de taakstelling. Enerzijds wordt gesproken over beheerruimte ((Rapportage Hydraulica blz. 57/58) "*Om beheersruimte te creëren en bij de verdere inrichting van het gebied enige speelruimte te hebben (bijvoorbeeld toestaan van laanbeplanting, waardoor het waterstandseffect circa 1 cm kan teruglopen) ...*"). Elders wordt gesproken over "flexibiliteit voor de toekomst (Adviesnota paragraaf 4.9). In paragraaf 6.2 staat hierover "*Ze bieden de kans bij de detaillering tot verdere optimalisatie van het ontwerp te komen..*"

Gezien de onzekerheden met betrekking tot de waterstanden, inlaathoogte etc. is het de vraag hoe groot op dit moment de extra ruimte is.

De beheerruimte moet richting SNIP3 expliciet gemaakt worden. Dit is mogelijk via een gevoeligheidsanalyse waar gevarieerd wordt in ruwheid van o.a. vegetatie op verschillende locaties en de hoogtes van inlaat en uitlaat. Op basis van de gevoeligheidsanalyse wordt inzichtelijk waar en hoeveel beheerruimte gereserveerd moet worden. Er dient te worden aangegeven wat er met de ruimte gedaan wordt: wordt deze ingezet voor (cyclisch) beheer, of wordt deze gereserveerd voor toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast dient duidelijk gemaakt te worden welk beheerscenario gekozen zal worden, met het oog op het beheerplan en de aan te vragen Waterwetvergunning.

Conform het beoordelingskader is ook aandacht besteed aan de effecten bij lagere hoogwaters (zie bv. Barneveld, 2009 blz 36). Er is echter strikt vastgehouden aan het advies uit het RBK om deze berekeningen bij een afvoer van 10.000 m³/s uit te voeren. Omdat voor drie van de vier varianten(en ook voor de VKV) de geul niet meestroomt, zijn de berekeningen niet uitgevoerd. Daar zijn twee opmerkingen bij te maken:

- De waarde van 10.000 m³/s uit het RBK is een advieswaarde. Mocht de geul bij deze afvoer niet meestromen, wordt geadviseerd dan een hogere afvoer te nemen. Het belangrijkste is dat er voor een lagere (hoogwater) afvoer dan 16.000 m³/s inzicht wordt gegeven in de effecten van het plan. Dit mag bv. ook voor 12.5000 m³/s.
- Bij een teruggelegde inlaat is het van belang ook te weten wat de effecten zijn bij een afvoer van 10.000 m³/s.

Wat betreft RWS-ON legt de initiatiefnemer contact met RWS-ON over de juiste afvoer(en).

Er zijn inconsistenties tussen de huidige binnendijkse situatie en de schematisatie. Deze zijn nog niet verwerkt in de Baselineschematisatie; dit ondanks opmerkingen hierover in de reactie op de voortoets (document VW017, punt 4 onder 2). Zie voor alle opmerkingen de technische toets Deltares (2009). Een voorbeeld hiervan is de aanwezigheid van twee percelen bos in het gebied van de hoogwatergeul waarvan nergens is beschreven dat ze worden verwijderd. Zie verder hiervoor de technische toets Deltares (2009).

Vooruitblik naar SNIP3

Gelet op de grote consequenties van de doorwerking van de benedenstroomse projecten op de instroomfrequentie, breedte en diepte van de in- en uitlaten, is het echt vereist dat de uiteindelijke plannen met de beste en meest actuele modellen worden doorgerekend. Daarvoor is het nodig dat de effecten van de benedenstroomse projecten goed bekend zijn, ook voor afvoeren tussen 1/10 en 1/100.

Introduceren van robuustheid in het ontwerp van in- en uitlaat is een aandachtspunt. Flexibiliteit in debiet door de inlaat en het moment van instromen.

Op grond van de berekende afvoeren over het hybride deel van de inlaat blijkt dat over sommige delen veel meer afvoer gaat dan over andere delen. Het meest westelijke deel krijgt de grootste afvoer. Dit heeft gevolgen voor de constructie. Het verdient aanbeveling te kijken of de locatie van het beweegbare deel kan worden geoptimaliseerd. In de stromingsberekeningen is te zien dat er een grote oost-west stroming is voor de inlaat langs.

Er is veel aandacht nodig voor het dynamische proces van het instromen van de hoogwatergeul.

- Er is mogelijk een constructie nodig in de zomerkade 't Oever om op tijd water te kunnen inlaten. Dit om te voorkomen dat er te hoge stroomsnelheden optreden bij de inlaatconstructie. Anders is er een te hoge afhankelijkheid van een juiste combinatie van de waterstand bij 't Oever en de inlaathoogte.
- Er is een dynamische toets op het instroomgedrag nodig. Nu geven twee uitgevoerde dynamische berekeningen voor de Maquette variant aan dat er

zeer hoge stroomsnelheden optreden op het moment van instromen van de inlaat, als de benedenstroomse vulling niet plaatsvindt (Vieira da Silva en Barneveld, 2009).

- o Dezelfde dynamische berekeningen laten zien dat op het moment van inlaten er een waterstanddaling optreedt van meer dan 0.5 m in een uur tijd. Gevraagd wordt om aandacht voor de eventuele gevolgen hiervan voor de stabiliteit van constructies als dit fenomeen zich ook voordoet bij de VKV.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Het beweegbare deel in de inlaat is nu geschematiseerd als een barrier die exact ligt op de roosterlijnen. Dit wijkt af van de ligging op de plek van de Kerkdijk omdat de roosterlijnen niet over de Kerkdijk lopen.

Het verdient aanbeveling om dit in twee Baselinemaatregelen uit te voeren: één met het gehele plan, waarin de barrier op de fysiek correcte wijze ligt, en één (correctie)maatregel waarin rekening is gehouden met de roosterlijnen. Bij wijziging van het rooster in de toekomst is de planmaatregel wel correct, en kan de correctie maatregel worden aangepast, of eventueel vervallen.

In de bestaande uiterwaard voor de inlaat vindt het NURG-project IJsseluiterwaarden Olst plaats. Dit project wordt als autonome ontwikkeling meegenomen in Ruimte voor de Rivier. RWS-ON raadt de initiatiefnemer aan contact te leggen met RWS-ON voor het toetsen van verschillende rivierkundige aspecten waarbij rekening gehouden dient te worden met het plan IJsseluiterwaarden Olst.

Daarnaast loopt in de Hoenwaard het project Hattemerpoort. Geadviseerd wordt om met beide projecten af te stemmen voor wat betreft de rivierkundige aspecten.

Rapportage Rivierkundige analyses

- Blz. 8: graag opnemen waar de Kerkdijk en Werverdijk liggen; deze worden vaak genoemd in de tekst.
- Blz. 12: het klopt dat er niet gebaggerd wordt op het IJsseltraject; dit komt echter door een gebrek aan financiën, en niet omdat er geen knelpunten zijn. Er zijn wel knelpunten (ondieptes) in de vorm van minst gepeilde dieptes.
- Als niet: baggeren, dus het woordje eigenlijk wegstrepen.
- jaar verwijderen in "1/1250 jaar" (geldt voor het hele rapport dat 'per jaar' wordt weggelaten).
- Blz. 14: ontworpen **en gebouwd**.
- Blz. 23, 1e alinea: graag hier accurater met benoeming oude (welke ?) en nieuwe (welke ?) modellen omgaan. Er zijn namelijk nog nieuwere modellen (hr2006_4).
- Blz. 35: graag omschrijven wat wordt bedoeld met een verwijderbare dijk
- Blz. 37: er is een groot verschil tussen de 1/45 waterstand bij de zomerkade 't Oever en figuur 5-11. Er wordt voor de eerste 4.20 m+NAP gehanteerd (afgeleid uit WAQUA), terwijl figuur 5-11 uit Barneveld (2009) laat zien dat ter hoogte van de uitlaat op de IJssel (km 971.5) de 1/45 waterstand 4.70 m+NAP bedraagt. Hoe is dit te verklaren? Is de waterstandlijn tot 1/100 bij km 971.5 ontstaan door lineaire interpolatie tussen de metingen?
- Blz. 41, onderaan: Wat zijn opzetstukken / Hoe werken die technisch? Hoe is het met het onderhoud?
- Blz. 54: bij 5,30/3,75 ontbreekt de frequentie, d.i. variabel?

- Blz. 59: het meestromen van de nevengeul vindt niet alleen in een 1/1250^e plaats, maar vanaf afvoeren van ongeveer 1/100^e. Dit is weliswaar zeldzaam, maar niet zo zeldzaam als in de tekst staat.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Overige zaken

Er is verbazing over de toepassing van een vaste ruwheidwaarde voor productiegrasland. Voor maatregelen is het ons inziens toegestaan om gebruik te maken van de formuleringen van het Handboek stromingsweerstand vegetatie in uiterwaarden. Dit levert onder maatgevende omstandigheden een lagere ruwheidwaarde dan nu wordt toegepast (rond 0.25 m). Het effect op de waterstanden is overigens klein.

In het startdocument vergunningvererving staat op blz. 9 de Waterwet genoemd. Onder Wbr-vergunning staan wel de benodigde vergunningen voor de uitvoering, maar niet de benodigde vergunning voor het totaalplan.

Morfologie en scheepvaart

Scheepvaart krijgt aandacht in de stukken, maar het aspect veilig varen ontbreekt. Langs de rivieren wordt de vaargeul aangegeven met een doorgaande markering (bakens) die op een vaste afstand van de rand van de vaargeul staan. In het SNIP3 ontwerp dient deze markering opgenomen en begroot te worden. In verband met veilig varen dient ook gekeken te worden naar dwarsstroming. In Nederland geldt geen vaarverbod bij hoge rivierwaterstanden. Daarom dient ook de dwarsstroming bij die rivierstanden bekeken te worden bij de instroom en de uitstroom. Waarschijnlijk zal dwarsstroming niet onderscheidend zijn voor de varianten, alhoewel dit niet het geval hoeft te zijn voor de instroom (variant C is wezenlijk anders vorm gegeven dan de andere varianten). Bij de voortoets heeft RWS-ON voorgesteld dat de initiatiefnemer dit na zou gaan en zou rapporteren in het definitieve SNIP2A advies. Dit is niet gebeurd. Voor het SNIP3 ontwerp dient de dwarsstroming geanalyseerd en beoordeeld te worden. Er dient daarbij gezocht te worden naar maatregelen (zoals verkeersmaatregelen en informatie verstrekken) om de dwarsstroming acceptabel te krijgen. RWS-ON raad aan hierover contact te leggen met de scheepvaartdeskundigen van RWS-ON.

In de voortoets is geconstateerd dat het terugleggen van de dijk in variant C morfologische effecten heeft. RWS-ON heeft verzocht om op basis van vuistregels een inschatting van dit effect te maken. Dit is onvoldoende gebeurd. De teruglegging heeft effect op de rivier bij afvoeren die optreden met een kans groter dan eens in de 10 jaar. Effecten bij afvoeren lager dan 10.000 m³/s zijn niet in kaart gebracht.

De invloed van de teruggelegde inlaat op de stroomsnelheden en morfologie voor afvoeren waarbij de uiterwaard meestroomt moet, vanwege doorlooptijd en effect, als eerste na de start van SNIP3 opgestart worden. Het goed oppakken van dit aandachtspunt is van wezenlijk belang. Het kan namelijk zijn dat de bestaande dijk niet volledig verlaagd kan worden, omdat anders significante scheepvaarteffecten in het zomerbed optreden. De bijbehorende effecten op de taakstelling dienen dan in het projectgebied gecompenseerd te worden. Bijvoorbeeld door het verlagen van de hoogte van de instroomopening. Dit heeft mogelijke consequenties voor de scheepvaart en is dan onderscheidend voor de variant keuze. Nu dit niet is gebeurd, is de enige optie de effecten te compenseren en mitigeren.

RWS-ON heeft ook dringend geadviseerd het MER op bovenstaande aan te passen, waarbij varianten met een teruggelegde inlaat slechter scoren op morfologie dan varianten met een inlaat op de bandijk. Dit is niet gebeurd en dient in het SNIP3 ontwerp proces opgepakt te worden.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Voor het SNIP3 ontwerp dienen ook de morfologische effecten van de hoogwatergeul op het zomerbed in beeld gebracht te worden. Dit in verband met de reservering van beheer en onderhoudsgelden en in verband met de uit te voeren baggerstrategie. Ten onrechte wordt aangenomen dat een aanzanding na een extreem hoogwater snel kan worden weggebaggerd (zie bv. Blz. 61). Deze misvatting had voor de definitieve SNIP2A toets aangepast moeten worden. RWS-ON betreurd het dat dit niet gebeurd is. De aanzanding is weliswaar een zeldzame gebeurtenis, maar als die 1/15 jaar moet worden weggebaggerd is dit één van de (meer dan) 40 locaties waar binnen 14 dagen gebaggerd moet worden. Hier is de baggervloot niet op afgestemd, dus dit kan wel een probleem zijn. Het is aan de initiatiefnemer om een voorstel te doen hoe dit op te lossen. Om te voorkomen dat er tijdens hoogwater een drempel ontstaat in de IJssel, moet een mitigerende maatregel worden bedacht en onderzocht. Dit kan een zandvang bovenstrooms van de inlaat van de geul zijn, of een lokale versmalling. Het in beeld brengen van de beheerinspanning en van de mogelijke oplossingen dient in overleg met het project Beheersing morfologie IJssel tot stand te komen. Ook dient rekening gehouden te worden met de bovenstroomse ontwikkeling die daar loopt: IJsseluiterwaarden Olst.

Beheer en onderhoud

Op hoofdlijnen ziet de beheervisie er goed uit. Een breed scala aan onderwerpen wordt besproken. Duidelijk wordt dat het beheer en onderhoud van de Bypass veel omhelsd. Organisatie en risico's krijgen de nodige aandacht. Voor het SNIP3 besluit is het van belang dat de beheerders meedenken en aan tafel zitten. En dat daarnaast een groot aantal beslispunten tijdig genomen worden. Dit geldt voor de vaststelling van de eindbeheerder (wettelijk beheerder en dagelijks beheerder), maar ook voor de financiering van het beheer.

Het gebruik (operationele inzet) van het regelwerk bij de inlaat vraagt nog om veel aandacht. Vooral de extreme condities maken het lastig. Een goed gebruik vraagt bijvoorbeeld om een bedieningsprotocol, een betrouwbare inzet en om oefening van crisissituaties. Het regelwerk zal zelden ingezet worden, maar het moet dan wel werken. Een faalkans analyse is daarom gewenst. Vanuit de optiek van beheer en onderhoud lijkt een vaste overlaat de voorkeur te verdienen (kosten, eenvoud, etc.). Deze aspecten moeten nog meegenomen worden in de afweging van een beweegbare of flexibele of vaste overlaat.

LCC is toegepast, wat op zich al een compliment verdient. Het is vervolgens wel vreemd dat de Voorkeursvariant (VKV) de duurste variant is. Onderbouwing van die kosten voor de VKV ontbreekt. Ook de motivatie om toch de duurste variant te kiezen staat niet in het beheerplan. De grootste kostenpost in alle varianten is het graslandbeheer in de geul. Dat is vreemd, want juist in deze hoogwatergeul moet het reguliere landbouwkundig gebruik in stand blijven. Het beheer valt onder de normale bedrijfsvoering van de landbouwers. Verder is in de kostenraming de opbouw van de in- en uitlaat in de diverse varianten niet helder. De kostenraming in het geheel verdient een verbeteringslag.

Het beheerplan spreekt nog van beheerruimte die gekoppeld wordt aan een gevoeligheidsanalyse. Dit dient voor het SNIP3 advies omgezet te worden in interventiewaarden en een interventiewaardenkaart, die de maximale vegetatieruwheid weergeeft. Op basis van deze interventiewaarden dient ook de toets voor de WBR-vergunning plaats te vinden. Als voorbeeld kan de gevolgde aanpak in het beheerplan van de Deventer projecten gebruikt worden.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

Voor het SNIP3 besluit zal de financiering van het beheer en onderhoud geregeld moeten zijn. Ervaring leert dat dit een lastig proces is. Daarom dient vroegtijdig begonnen te worden met het uitwerken van het beheerplan en de kosten van het beheer en onderhoud. Dit is de basis om de financieringsdiscussie te starten.

Tot slot kunnen we jammer genoeg opmerken dat niet al het commentaar, zie bijlage, dat we eerder geleverd hebben op de beheervisie verwerkt is. Aan dit commentaar hebben we nog details toegevoegd.

Beleidslijn grote rivieren

Bouwen in de uiterwaard is op grond van de Beleidslijn grote rivieren aan strikte voorwaarden gebonden. In het inrichtingsplan zijn een aantal niet-riviergebonden activiteiten opgenomen, waardoor de toepassing van art. 6e van de Beleidslijn actueel wordt. Art. 6e van de Beleidsregels bepaalt dat voor niet-riviergebonden activiteiten in het stroomvoerend rivierbed geen toestemming wordt gegeven, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.

De hoogwatervrije bouwkvavels (terpen) die in het ontwerp buitendijks geplaatst zijn, worden niet getoetst op basis van de Beleidslijn grote rivieren (Bgr). Het is betreurenswaardig dat dit niet voor SNIP2A gebeurd is. Daarentegen verheugt het RWS-ON dat er een intentie is om de bouwkvavels een binnendijkse locatie te geven. RWS-ON pleit er wel voor om in de opdracht tot SNIP3 op te nemen dat de bouwkvavels (terpen) binnendijks geplaatst worden.

Aanleg van hoogwatervrije bouwkvavels dient gemotiveerd te worden op basis van de Bgr artikel 6e. RWS-ON beveelt aan om zo spoedig mogelijk over dit onderwerp contact te leggen met RWS-ON.

Het is van wezenlijk belang te beseffen dat nadat de Hoogwatergeul onderdeel is geworden van het riviersysteem, alle regels van de Beleidslijn grote rivieren van toepassing zijn. Dat betekent dat alle vergunning verleent dienen te zijn voor dat moment. Dat betekent ook dat uitbreidingen aan de hoogwatervrije terpen na dat moment nog nauwelijks mogelijk zijn. Dit ondersteunt het streven om het aantal hoogwatervrije terreinen zo laag mogelijk te laten zijn.

Grondstromen en bodemkwaliteit

De onderzoeken die nodig zijn voor het grondstromenplan en de Bbk-meldingen nog niet volledig uitgevoerd. Ze schieten dus tekort als bewijsmiddel ten bate van de vergunningen en Bbk-meldingen. Voor SNIP3 moet dit conform de Leidraad Waterbodemonderzoek in het Rivierengebied uitgevoerd zijn. Ervaring leert dat het van wezenlijk belang is RWS-ON te betrekken bij de opdrachtformulering voor het bodemonderzoek door ingenieursbureaus.

De constatering dat de bodemonderzoeken onvoldoende zijn, staat een SNIP2A besluit niet in de weg aangezien het niet onderscheidend is in de beoordeling van de maatregelen. De voorwaarde is wel dat de initiatiefnemer zich voldoende bewust is van de risico's en er in de planning en kostenraming rekening is

gehouden met de risico's. RWS-ON beveelt aan ook de planning en de risico's met onze vergunningverleners te bespreken.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Aandachtspunten zijn:

Datum
21 maart 2010

- Consistentie in de documenten. Wat betreft het rapport "vooronderzoek Milieuhygiënische bodemkwaliteit" zijn er verschillende versies in omloop. Bij de SNIP2A stukken zit een oud rapport.
- In het MER staat "Voor de kwaliteit van de onverdachte locaties 'overig terrein' wordt de kwaliteit uit de bodemkwaliteitskaart van de Gemeente Heerde gehanteerd". Dit is niet consistent met de afspraak dat samen met RWS-ON (Bevoegd Gezag) de uitkomsten van de bodemonderzoeken bekeken zullen worden. Op basis daarvan kan bepaald worden of aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd moet worden (volgens de "Leidraad Waterbodems in het Rivierengebied" en stoffenpakket C2).
- Instromend rivierwater dient zo snel en volledig mogelijk te worden afgevoerd uit het inundatiegebied naar de rivier. Effect kan zich voordoen dat er sediment achterblijft in het gebied. RWS-ON gaat ervan uit dat daartoe voldoende voorzorgs- en zekerheidsmaatregelen worden getroffen.
- Voor gebruik van binnen en buitendijkse (landbouw) gebieden geldt het "Lozingsbesluit open teelt en veehouderij". Het bevat maatregelen om emissies van meststoffen en gewasbescherming naar het oppervlaktewater te voorkomen. O.a gebruik van bestrijdingsmiddelen - geen open teelt (o.a. bieten, maïs, aardappelen, etc.) dat intensief wordt bespoten. Maïs wordt bemest met gier. Gevolg daarvan is dat via maïs de in de mest voorkomende zware metalen, zoals koper, etc., in het oppervlaktewater verspreiden. Het is belangrijk dat (toekomstige) gebruikers van het gebied op de hoogte zijn van de effecten op het grondwater en bodem.
- RWS ON WSE Handhaving is vooralsnog bevoegd gezag voor het Bbk. Dit staat niet vermeld in het startdocument ondanks dat RWS-ON gevraagd heeft dit aan te passen. RWS-ON verzoekt dit in de stukken te verwerken tot dat er uitsluit is dat RWS-ON geen bevoegd gezag is
- Ervaring leert dat de onderbouwing van nuttige toepassingen te kort schiet. Daarom vragen wij hier aandacht Dit moet wel gebeuren voordat het SNIP3 besluit genomen wordt anders ontstaat het risico dat het plan na SNIP3 aangepast moet worden.
- Aanwezigheid van niet gesprongen explosieven is een risico. Met name nabij de zuidelijke ingang van de geul. Dit dient opgepakt te worden in het nader te formuleren bodemonderzoek.

Het grondstromenplan heeft nog risico's in zich. Er is geen duidelijkheid over de kwaliteit van de bodem. Dat kan consequenties hebben voor het boorplan. Verzoek is rekening te houden met dat risico in het boorplan. Uiteindelijk dient er een overzicht te komen van de actuele bodemkwaliteit per boorlocatie en bodemlaag, de ontgravingen en toepassingen (maatregelkaart), en het grondverzet gerelateerd aan kwaliteit en aan (nuttige) toepassingen.

KRW / Natuur

In de PKB RvdR is voorgeschreven dat de geul in landbouwkundig gebruik blijft. Er ligt geen expliciete KRW opgave, maar er liggen wel natuurkansen. Natuurcompensatie vindt onder ander plaats aan de zijde van de Veluwe. Daarnaast bieden de in- en uitstroomopening kansen, het lijkt er op dat deze

gebieden tot nu toe niet zijn meegenomen. Uit de rivierkundige analyse blijkt dat de rivierkundige randvoorwaarden niet veel speelruimte geven. De ecologische effecten op de IJssel uiterwaarden zijn afhankelijk van de frequentie en duur van de overstroming. Als de hoogwatergeul wordt ingezet zal de frequentie en duur van de overstroming niet veranderen in de benedenstrooms gelegen uiterwaarden. Alleen de inundatiehoogte neemt immers af. Daarmee treden geen veranderingen op in de ecologische condities, zodat er geen ecologische effecten zijn te verwachten.

Bij de teruggelegde inlaat ligt een ontwerpogave voor het nieuwe buitendijkse gebied. Daar ligt een kans om KRW doelen mee te nemen zonder dat dit leidt tot extra kosten. Daarom wil RWS-ON betrokken zijn bij het uitwerken van de ontwerpogave. Kansen liggen er in de vormen van geïsoleerde plassen of het verlengen van een eenzijdig aangetakte geul. Afhankelijk van de lokale situatie bestaat er een voorkeur.

Natura 2000 is beperkt beoordeeld. Er wordt verwezen naar het beheerplan dat nog niet klaar is. Echter om een vergunning te krijgen zal er toch echt een beoordeling plaats moeten vinden.

RWS-ON kan dan ook niet beoordelen in hoeverre dit project negatieve effecten heeft op de N2000 doelen op de oevers. Er is nog tijd tot SNIP3. Echter mocht het dan ingrijpende consequenties blijken te hebben dan is dat rijkelijk laat.

- In SNIP product 4.2 Natuurwetgeving en –ecologie staat in par. 5.1 dat er nog geen beheerplan is opgestart in het kader van Natura 2000, dus over dat effect is nog weinig te zeggen. Ook wordt het effect gering geacht omdat de kerndoelen in het Natura 2000 gebied zelf gerealiseerd dienen te worden. Het project moet voldoen aan de Natuurbeschermingswet. Hiervoor zal een toets uitgevoerd moeten worden in hoeverre er significante effecten zijn. Het niet aanwezig zijn van een beheerplan ontslaat de initiatiefnemer niet van het aanvragen van een Nb-wet vergunning. Het concept aanwijzingsbesluit is uitgangspunt voor de toetsing.
- In het koepelplan Natura2000 voor het rivierengebied is per project aangegeven waar de zwaartepunten van ontwikkeling van N2000 doelen liggen. Tevens is het beheerplan in ontwikkeling en mogelijk dus wel te gebruiken.
- Bij de toetsing is niet gekeken naar de N2000 doelen. In brede zin is gesteld dat er waarschijnlijk alleen tijdens de aanleg effecten zijn. Dit is niet vergunningproof. RWS-ON wil kunnen beoordelen wat de effecten zijn op de doelen die gelden voor RWS terreinen, dus met name de oevers.
- In hoofdstuk 7, par. 7.1 staat de werkwijze voor de Nb-wet vergunning, die is dus wel degelijk bekend. Dat blijkt niet erg uit voorgaande hoofdstukken.

Concept besluit mer (0.1.4.):

- Pag. 12: geeft een beschrijving van de effecten op natuur. Hieruit is niet op te maken waar deze effecten optreden, binnen- of buitendijks.
- Pag. 130, par. 6.9: Aangegeven wordt dat effect op N2000 voor alle varianten hetzelfde zal zijn. Effecten op weidevogels en ganzen zijn wel onderscheidend. Het is RWS-ON niet duidelijk waar dat effect optreedt, deze soorten vallen namelijk ook onder N2000.
- Par. 6.9.2: Het concept beheerplan rijntakken is naar verwachting pas jan. 2009 beschikbaar, en niet locatiespecifiek. RWS-ON neemt aan dat 2010 bedoeld wordt. Bovendien geeft de Provincie aan dat toch redelijk specifiek

aangegeven wordt wat waar behouden moet worden en ook waar de meest gewenste ontwikkelingsmogelijkheden liggen.

- Par. 6.9.2: Geadviseerd wordt voor SNIP 3 een voortoets uit te voeren voor habitatrichtlijn soorten. Dit moet ook voor de vogelrichtlijnsoorten gedaan worden (bv. ook diverse vissoorten). Het is wel rijkelijk laat om dan pas de voortoets te hebben gedaan, eventueel mitigerende of compenserende maatregelen moeten dan nog ingepast worden.

**Rijkswaterstaat
Nederland**

Oost-

Datum
21 maart 2010

Bijlage 1 Beoordeling eerdere versie van de beheervisie

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

- Verhaal ziet er goed uit. Richtlijnen zijn goed gevolgd.
- De beheeraspecten om veiligheid in stand te houden en andere beheeraspecten lopen door elkaar. Het is niet altijd helder waar het binnendijkse gebieden en waar buitendijkse gebieden betreft. Voor de WBR is het veiligheidsbeheer belangrijk. Daarvoor is een vegetatiekaart/ruwheidskaart van het buitendijkse gebied nodig. Op de kaart moeten de verschillende vegetatietypes aangegeven worden. De beheermaatregelen moeten daarmee in overeenstemming zijn. Nu wordt sommige vegetatie in de geul intensief en andere extensief beheerd. Locatie van die vegetatie is niet duidelijk. Beheerder ook niet. Waar is er sprake van landbouw, waar natuur? Deze scheiding moet ook in hoofdstuk 6 aangebracht worden. Nu is het erg onoverzichtelijk.
- In de objectenboom zouden de objecten waar vegetatie bij hoort herkenbaar moeten zijn. Nu zit vegetatie verstopt onder landbouwkundig gebruik (E600) en, recreatie en natuur (E500).
- Een grafische weergave van de objecten in de objectenboom zorgt voor overzicht. Dit ontbreekt nu.
- Alle objecten dienen benoemd te worden. Van sommige objecten ontbreken de technische tekeningen.
- RWS wil eigenlijk één dagelijks beheerder. Dat kan lastig lijken (meerdere agrariërs met daarnaast een NBO?), maar het is wel de moeite waard om daar naar te streven. Dit zal energie vragen: nu starten.
- Wie beheert en onderhoudt het inlaat gebied?
- Welke hydraulische analyses horen bij het vegetatieplaatje? Is er beheerruimte? Of ontstaat er een veiligheidsprobleem als bv. de agrariërs vertrekken? Wij pleiten voor een robuuster ontwerp. Als de werктаakstelling niet wordt gehaald, ontstaat bij de minste verruiming al een veiligheidsprobleem.
- Blz. 15: De stromingsweerstand in de geul mag niet te hoog worden. Dit is te vaag.
- De juridische status van de geul is gebaseerd op veilige afvoer van water. Dus de geul wordt buitendijks, dat is geen discussie. Dit is nog niet consistent in het verhaal doorgevoerd. De inlaat en uitlaat worden dus zomerkeringen. Ook de beslisverantwoordelijkheid voor het inwerking stellen van de inlaat- en uitlaatconstructie ligt bij RWS. <<Peter, wie voert deze discussie?>> Dagelijks beheer mag elders liggen.
- De scheiding of het verschil tussen dagelijks beheer en wettelijk beheer staat alleen in hoofdstuk 6 over de organisatie. Het wordt begrijpelijker als dat overal doorgevoerd wordt.
- De toegevoegde waarde van hoofdstuk 4, beleidskader, is niet helder. Beschrijf waarom je dit opneemt en hoe het vervolgens toegepast wordt.
- Volgens mij moet de legger ook iets over de geul zeggen, niet alleen over de inlaat en uitlaat (p.11).
- Blz. 11: Over de actuele toestand van de objecten in de legger hoeft niet elke 5 jaar gerapporteerd te worden aan de provincie, dit wordt verward met de 5-jaarlijkse toets van de primaire waterkering.
- Recreëren en natuur worden bij elkaar geschoven. Dit creëert verwarring. In de functieboom op pag. 14 is natuur verdwenen.
- Blz. 15: De stromingsweerstand in de geul mag niet te hoog worden. Dit is te vaag.

- De geul wordt ontworpen voor 100 jaar. Er is geen garantie te geven dat het gebied gedurende deze periode "glad" weiland blijft. Als de werктаakstelling net wordt gehaald, ontstaat bij de geringste verruwing al een probleem. Dat moeten we (RWS-Stroomlijn) niet willen. Vanuit Stroomlijn ligt het niet voor de hand dat RWS beheerafspraken gaat maken met particulieren. Dit is niet te doen voor 1000-en particulieren in het totale uiterwaardengebied (want ook voor de rest van de uiterwaarden is handhaven van de afvoercapaciteit net zo belangrijk als in de hoogwatergeul). Handhaven van de afvoercapaciteit (ruwheid) moet mogelijk zijn vanuit de Waterwet (repareren in 2012!!). Lijkt mij trouwens een vreemde constructie dat de gemeente Heerde verantwoordelijk wordt voor vergunningen/handhaving van opstallen.
- Blz. 16, citaat;
"De gemeente Heerde is verantwoordelijk voor het vaste en variabel onderhoud van de erftoegangswegen in de geul en op de dijken in de droge situatie. Het gebruik van de geul, kan leiden tot beschadiging van wegen.
In dat geval is Rijkswaterstaat/het Rijk verantwoordelijk voor financiering van het schadeherstel."
Dit klinkt ons niet logisch in de oren. Als in het huidige winterbed schade ontstaat door hoog water gaat RWS dit toch ook niet betalen aan een gemeente? Belangrijkste functie van de hoogwatergeul is afvoer van water. Dat hierbij uitstekend ander gebruik (m.n. landbouw) mogelijk is, is heel mooi. Maar dit kan toch niet leiden tot schadeclaims omdat RWS de geul heeft laten functioneren.
- Blz. 16: RWS is niet verantwoordelijk voor de wegen op de dijken
- Voorgesteld wordt dat Heerde bevoegd gezag is voor vergunningverlening van opstallen. Hoe verhoudt dit zich tot de wettelijke verantwoordelijkheden van RWS voor de veilige afvoer van water?
- De terpen in de geul moeten robuust aangelegd worden. Nu lijkt dat anders voorgesteld te zijn. Vervolgens mij er een passend beheerregiem bij. Dit wordt nu onderschat.
Is de optie binnendijkse terp of buitendijkse terp niet een goed voorbeeld voor een BenO LCC kosten afweging?
- Scheepvaart: Als de bypass gaat werken, zal hij veel water trekken. Dat zal morfologische effecten hebben op de rivier en leiden tot aanzanding. Baggeren kost geld en moet in beeld gebracht worden.
- De tekst over het waterkwaliteitsbeheer in de geul, pag. 25, 2^e alinea, is erg onduidelijk.
- Goed dat er risico's benoemd worden. Belangrijk risico is dat veiligheid in geding is doordat verruwing optreed (bijvoorbeeld door het vertrek van agrariërs). Dit risico moet benoemd worden, incl. beheersmaatregel.
- Blz. 26: vreemd om het gebruik van de hoogwatergeul als ongewenste gebeurtenis te betitelen, terwijl dit de primaire reden is om de geul aan te leggen.
- Blz. 28: Bij de wettelijke kaders mis ik Wbr (cq Waterwet).
- Blz. 30: Voer bij beslispunt 1 direct de LCC-benadering uit.
- Blz. 28: citaat;
"Het beheerplan legt de beheerder een inspanningsverplichting op; voor derden geldt dat de verplichting iets te doen of na te laten van toepassing wordt als dat concreet is aangegeven in de keur."
Mijn inziens legt het beheerplan de beheerder niet alleen een inspanningsverplichting op. Hij moet zich houden aan hetgeen vastgelegd en afgesproken is. Dit gaat verder dan een inspanningsverplichting. Het bevoegd gezag (o.a. RWS) moet vervolgens voldoende handhavinginstrumentarium hebben om op deze verplichting te kunnen toezien en eventueel te handhaven.

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum
21 maart 2010

- Kostenraming wordt gedaan op basis van OEI, CROW. Dit lijkt weer anders dan de anderen.
- Vervolg, tot slot: bij de uitwerking van deze visie naar een beheerplan (SNIP 3) is het belangrijk om een goed kaartbeeld te hebben waar de verschillende objecten (met bijbehorende ruwheden, beheer en kosten) komen te liggen. Dit is nodig voor goede afspraken en de handhaving hiervan.

**Rijkswaterstaat
Nederland**

Oost-

Datum
21 maart 2010

Bijlage 2 Inlaatconstructie

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Datum

21 maart 2010

- Er wordt gekozen voor een vaste in- en uitlaat vanwege "de kleinste faalkans, de minste beheers- en onderhoudskosten en is landschappelijk goed inpasbaar." (MER, Samenvatting blz. 13). Deze tekst wordt verwarrend gevonden. Er is namelijk sprake van mechanische kleppen die naar maaiveld gaan, om de vereiste waterstanddaling te halen: "Om bij 5.60m+NAP voldoende waterstanddaling te realiseren maken mechanische kleppen over een lengte van circa 190 m. onderdeel uit van de verder vaste inlaat." In onze ogen is dit geen vaste overlaat meer, maar een beweegbare. Vanwege bewegende onderdelen is er waarschijnlijk toch sprake van grotere beheer- en onderhoudskosten.
- Vanuit rivierkundig oogpunt is een beweegbare kering wel te verkiezen boven een vaste overlaat.
- Er zijn veel onzekerheden rond de bepaling van de inlaathoogte:
 - Het grootste belang ligt bij een correcte inschatting van de waterstanden voor terugkeertijden tot 1/100. Het is nog onduidelijk welke waterstand optreedt na uitvoering van de benedenstroomse projecten bij Zwolle en Kampen. Dit geldt juist ook bij terugkeertijden tot 1/100, de afvoeren waarop de in- en uitlaat worden gedimensioneerd.
 - Er zijn onzekerheden rondom de zijdelingse toestromingen naar de IJssel. De hoogwatergeul ligt in een gebied waar zowel de Oude IJssel als het Twentekanaal als diverse beken en gemalen al geloosd hebben.
 - Wat is de waterstand bij de uitlaat? Deze bepaalt de instroom van de geul vanaf benedenstrooms om te voorkomen dat er te hoge stroomsnelheden optreden bij de inlaat.
 - Modelberekeningen zijn überhaupt omgeven met onzekerheden in waterstanden.
- De nadelen van een vaste overlaat zijn onderbelicht. De werking van de vaste overlaat is afhankelijk van:
 - Ruwheden, dus agrarisch-/natuurlijk- beheer. Ook de afvoercoëfficiënt van een (zigzag) overlaat is niet bekend. Er zijn geen calibratie mogelijkheden: eenmaal gebouwd, zit je vast aan de praktijk werking. Je zult hier echt fysisch schaalmodelonderzoek voor moeten doen.
 - Vooraf gemaakte berekeningen die omgeven zijn met onzekerheden (zie ook hierboven).
 - Effect van benedenstroomse (RVR) maatregelen. Berekeningen geven een richting, maar zeker na 50 jaar zullen veranderingen optreden die nu op generlei wijze zijn te voorspellen. Dus vast = niet robuust!
 - De autonome bodemeffecten zijn eveneens onzeker.
- Ook de voordelen van de hybride inlaat zijn onderbelicht.
 - Het grote voordeel hiervan is de mogelijkheid tot ijking bij lagere hoogwaters die zeker zullen optreden. Bij forse afwijkingen hoeft niet de hele overlaat te worden veranderd: er kan een klepkering bij worden gezet, of verwijderd.
 - Als argument wordt o.a. de (on)zekere werking op echt lange termijn genoemd. Hierbij wordt gedacht aan returnperiodes van 100 jaar en langer. Hier wordt de fout gemaakt dat eens in de 1250 jaar alleen betekent een gebeurtenis met een kleine kans (1/1250 jaar), die zich dus ieder jaar kan voordoen. Na 25-50 jaar mag best een stukje onderhoud aan je maatregel gebeuren. Controle op werking van het

- regelwerk (binnen periodes van 5 jaar) is een eenvoudig te regelen zaak.
- Klepregeling is een bekende eenvoudige techniek en wordt overal ter wereld toegepast.
 - Een tegenargument is dat de bediening mogelijk bestuurlijk lastig kan zijn. Vergeten wordt dat bij de keuze voor een vaste overlaat deze keuzes al gemaakt zijn, namelijk van tevoren bij het ontwerp: de gekozen hoogte is een bestuurlijke keuze over wanneer de geul mag instromen. Echter daarbij is uitgegaan van vaste - niet met de situatie te veranderen - omstandigheden, die dus wel eens helemaal niet adequaat kunnen blijken.
 - Bij calamiteiten kan het handig zijn om de hoogwatergeul in te zetten om bovenstrooms de waterstanden te verlagen. Ook dan kan een regelbare overlaat bij veel lagere afvoeren een goede rol spelen.
 - Last but not least: zeker gelet op de lange duur van de nevengeul (zoals verwoord) wil je meegaan met mogelijke niet te voorziene ontwikkelingen: dus regelbaar. Dit is m.i. een zwaar duurzaamheidsargument.
- Ook de hybride kering heeft een vaste instroomhoogte zodat hier nog geen volledige robuustheid aanwezig is. Daarmee wordt bedoeld dat het keren van nog hogere waterstanden dan de instroomhoogte niet mogelijk is. Wel kunnen de kleppen eerder naar beneden gebracht worden, zodat eerder instromen mogelijk is.

**Rijkswaterstaat
Nederland**

Oost-

Datum
21 maart 2010

Bijlage 3 Drempel in de IJssel tijdens hoogwater

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Tijdens hoogwater komt er een drempel in de hoofdgeul van de IJssel, doordat er dan zo'n 40% van de afvoer door de nevengeul gaat. Dit wordt als volgt beredeneerd:

Datum
21 maart 2010

Tijdens Maatgevende Afvoer valt de snelheid terug van 2 naar 1 m/s. Het sedimenttransport is afhankelijk van de snelheid tot de macht 3 tot 5, voor de IJssel is deze exponent eerder 5 dan 3 vanwege het relatief fijne bodemmateriaal. De transportcapaciteit direct benedenstrooms van de inlaat zal sterk afnemen: evenredig met 2^5 naar evenredig met 1^5 . Al het van bovenstrooms aangevoerde sediment blijft dus direct benedenstrooms van de inlaat liggen, wat een serieuze bedreiging vormt voor de doorstroomcapaciteit van de IJssel. Deze is vooral afhankelijk van de hoogte van deze aanzanding. De aanzanding groeit in hoogte totdat in de waterkolom de transportcapaciteit weer richting $a \cdot 2^5$ gaat om het sediment door te transporteren. De hiervoor benodigde verhoging van de watersnelheid gebeurt door verkleining van de waterdiepte (boven de aanzanding). Via een omweg kan deze diepte reductie worden benaderd. Stel dat de waterdiepte 8 m is bij MHW. Hierbij horen stroomsnelheden van 2m/s, oftewel $q=16 \text{ m}^2/\text{s}$. De terugval naar 1 m/s gebeurt door een debietonttrekking van 40 % van de IJsselafoer. Dus $q_{\text{nieuw}}=10 \text{ m}^2/\text{s}$. Om nu de watersnelheid op de oorspronkelijke 2m/s te krijgen is een kleinere waterdiepte nodig, namelijk 5 m, dus de aanzanding bedraagt 3 m. Op zeker 2m aanzanding kan dus gerekend worden. De lengte waarover deze aanzanding zich verspreidt is te benaderen middels het volume aan sediment dat getransporteerd moet worden tijdens hoogwater. Stel dat er tijdens MHW de transportcapaciteit het 5-voudige bedraagt van het jaargemiddelde (orde 80.000 m³). Als de nevengeul minimaal een week mee stroomt, sedimenteert er dus $1/50 * 400.000 \text{ m}^3 = 8000 \text{ m}^3$. Bij een drempelhoogte van 2 m heeft de drempel een lengte van van $8000/(2*100) = 40 \text{ m}$. De verwachting is dat deze overlaat een stijging van de hoogwaterstanden veroorzaakt van 2 tot 5 cm. Een oplossing is bijvoorbeeld een bovenstrooms gelegen zandvang met beperkte afmetingen. Bovengenoemde analyse moet onderbouwd worden en de effecten van de niet te vermijden drempel op de hoogwaterstanden moeten in beeld worden gebracht.

Bijlage 4 Beoordeling van de VKV aan de hand van het Rivierkundig Beoordelingskader

Rijkswaterstaat
Nederland

Oost-

Algemeen

Datum
21 maart 2010

Alle WBR-vergunningaanvragen worden voor de rivierkundige aspecten beoordeeld aan de hand van het Rivierkundig Beoordelingskader 2.01 (RBK). In deze bijlage vindt een globale beoordeling plaats om te beoordelen of er aan de relevante aspecten aandacht is besteed.

Beoordeling

	§	Te beoordelen effect	Beoordelingscriteria		Beoordelaar toelaatbare effecten ¹⁾
			Wbr-aanvragen	Aanvullende criteria PDR Rvdr	
WBR	2.1	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
	2.2	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
WBR	2.3	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
	2.4	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
WBR	2.5	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
	2.6	Verandering in de afvoer van de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	Stroomafvoer van 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Watersniveaus tot 100 cm hoger bij 10.000 m ³ /s Boven-Rijn	Totaal: 100 cm RWS-ON
Tijdelijk of schade	3.1	Watersniveaus en/of inundatiefrequentie van de uiterwaard	Verandering watersniveaus en/of inundatiefrequentie bij afvoeren die afhankelijk zijn van lokale omstandigheden ²⁾ . Standaard is Boven-Rijn afvoer van 15.000 m ³ /s, plus vaak ook de Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	-	Terrain-Eigenaar
	3.2	Stroombeeld in de uiterwaard	Verandering grootte en richting stroomsnelheden bij Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	-	Terrain-Eigenaar
	3.3	Stroombeeld in hoofdgeul bij de aan- en aftakking van nevengeul	Bankfull afvoer nevengeul < 50 m ³ /s: dwarsstroming vaarweg ≤ 0,2 m/s Bankfull afvoer nevengeul > 50 m ³ /s: dwarsstroming vaarweg ≤ 0,15 m/s	-	RWS-ON
	3.4	Afvoerdeling bij normas hoogwater	Verandering afvoerdeling bij Boven-Rijn afvoer van 10.000 m ³ /s	-	Terrain-Eigenaar
	3.5	Afvoerdeling bij lage afvoeren	Afwijking afvoerdeling < 1 m ³ /s bij Boven-Rijn afvoer van 1000 m ³ /s (CLR ³⁾	-	RWS-ON

Hieronder staan de opmerkingen nader toegelicht.

2.2 Stroombeeld uiterwaard

Stroomsnelheden inlaat: uitzoeken met dynamische berekening of stroomsnelheden bij inlaat naar beneden kan.

Bij het beoordelen van de effecten bij lagere hoogwaters is echter strict vastgehouden aan het advies uit het RBK om deze berekeningen bij een afvoer van 10.000 m³/s uit te voeren (zie bv. Barneveld, 2009 blz 36). Omdat voor drie van de vier varianten(en ook voor het VKV) de geul niet meestroomt, zijn de berekeningen niet uitgevoerd. Daar zijn twee opmerkingen bij te maken:

- De waarde van 10.000 m³/s uit het RBK is een advieswaarde. Mocht de geul bij deze afvoer niet meestromen, wordt geadviseerd dan een hogere afvoer te nemen.
- Bij een teruggelegde inlaat is het van belang ook te weten wat de effecten zijn bij een afvoer van 10.000 m³/s.

2.3 Stroombeeld hoofdgeul bij aantakking nevengeul

Hoewel er in strikte zin geen sprake is van een nevengeul, is het toch nodig om te kijken naar het stroombeeld bij de inlaat van de hoogwatergeul. Gevraagd wordt om te beoordelen hoe groot de dwarsstroming bedraagt voor hoogwaters waarbij de geul meestroomt.

3.1 Aanzanding/erosie zomerbed

Er is ten onrechte geoordeeld dat er geen morfologische effecten te verwachten zijn bij de varianten met een teruggelegde inlaat, anders dan aanzanding na extremere hoogwaters. Door de teruggelegde inlaat (van de bandijk naar de Kerkdijk) zal het stromingsbeeld bij de inlaat wijzigen, ook als de hoogwatergeul niet meestroomt. Het bredere winterbed voor de inlaat heeft invloed op de stroomsnelheden in de IJssel, en daarmee zal er mogelijk sprake zijn van aanzanding. Gevraagd wordt om dit voor SNIP2A via vuistregels in beeld te brengen.

Ook het kwantificeren van de hoeveelheid aanzanding na functioneren van de hoogwatergeul is nog niet uitgevoerd. Dit wordt aanbevolen om voor SNIP3 gereed te zijn.

Ten onrechte wordt aangenomen dat een aanzanding na een extreem hoogwater snel kan worden weggebaggerd (zie bv. blz 61). De aanzanding is weliswaar een zeldzame gebeurtenis, maar als die 1/15 jaar moet worden weggebaggerd is dit één van de (meer dan) 40 locaties waar binnen 14 dagen gebaggerd moet worden. Hier is de baggervloot niet op afgestemd, dus dit kan wel een probleem zijn. Het is aan PDR om een voorstel te doen hoe dit op te lossen. Ons voorstel is een zandvang bovenstrooms van de inlaat te bestemmen, die altijd voor het hoogwater geruimd wordt (en de inhoud benedenstrooms wordt gestort).

3.2 Aanzanding/erosie uiterwaard/nevengeul

Hierover is nog geen oordeel gegeven.

DG Water
t.a.v. ir. A.G. Nijhof MBA
Postbus 20904
2500 EX DEN HAAG

Contactpersoon
P. Jesse
T 06-52596859

Datum
29 maart 2010

Classificatie
-

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
1

minuut

Advies en bevindingen SNIP2a toets Veessen-Wapenveld

Getipt door/paraaf

P. Jesse *paraaf binnen*

Vervolg op

-

Vergeleken door/paraaf

A. Stokman *29e mei 10 binnen*

Rappeldatum

-

Verzonden door/paraaf

~~M. Engelen~~ *S. Tates*

Verzenddatum

- *2-4-2010* VERZONDEN 02 APR. 2010

Ondertekening door/paraaf

I. de Boer *11/4/2010*

Verzendwijze

-

Medewerking van/paraaf

E. Brouwer *(-29e mei 10 binnen)*
B. Broens *11/4/2010*
J. Kooiman (RWS-ON) *paraaf binnen*

Na verzending retour aan

-

Afschrift aan

L. van Sprundel
D. Koenders
M. Herbergs
H. Luiten
G.J. de Fijter (projectteam)
E. ten Cate (RWS-ON)

Adres

-

> Retouradres Postbus 24103 3502 MC Utrecht

DG Water
t.a.v. ir. A.G. Nijhof MBA
Postbus 20904
2500 EX DEN HAAG

**Programmadirectie Ruimte
voor de Rivier**

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 24103
3502 MC Utrecht
T 088-7972900
www.ruimtevoorderivier.nl

Contactpersoon

P. Jesse
T 06-52596859
peter.jesse@rws.nl

Datum 31 maart 2010
Onderwerp Advies en bevindingen SNIP2a toets Veessen-Wapenveld

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
1

Geachte mevrouw Nijhof,

Op 4 maart 2010 heeft gedeputeerde Keereweer namens GS van Gelderland het advies-voorkeursalternatief (SNIP2a) voor de maatregel Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld ingediend bij de minister van Verkeer en Waterstaat. Ten behoeve van de besluitvorming doe ik u met deze brief het PDR advies en de toetsbevindingen toekomen.

Advies

Op grond van de betreffende bestuursovereenkomst, het door de regio opgestelde SNIP2a-advies en de bevindingen van de daarop uitgevoerde toetsing door PDR en RWS-ON, concludeer ik dat de maatregel Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld met het voorgestelde voorkeursalternatief de hydraulische taakstelling haalt en de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd. Conform de Motie Eigeman is er een samenhangend herinrichtingsplan gemaakt, rechtdoend aan de landbouwkundige waarden en landschappelijke kwaliteit van het gebied. Het ontwerp kan rekenen op breed bestuurlijk draagvlak en een begin van maatschappelijke acceptatie.

Het voorkeursalternatief is geraamd op € 195 mln. Dit is fors hoger dan het PKB-budget (€ 153 mln). Het verschil kan verklaard worden uit:

1. een onderschatting in de PKB-raming van de benodigde breedte van in- en uitlaat en bijbehorende bruggen (u reeds eerder gemeld) en van de impact van de geul op de detailwaterhuishouding in het gebied (€ 11 mln);
 2. een niet door de IBOI gedekte prijsstijging binnen de GWW sector (€ 16 mln);
 3. de keuze voor een brede geul (binnen het zoekgebied), ten einde een goede landschappelijke inpassing van de dijken, het behoud van een beschermd weidevogelgebied en een robuuste waterstanddaling te realiseren, resulterend in hogere kosten voor dijken (2 km extra), vastgoed (2 bedrijven extra) en aanpassingen van hoogspanningsmasten (23 extra) (€ 18 mln);
 4. de keuze voor het aanleggen van drie buitendijks agrarische terpen (€ 6 mln).
- Deze meerkosten van € 51 mln wordt deels gecompenseerd door minderkosten ten bedrage van € 9 mln, waardoor de netto-overschrijding op dit moment € 42 mln bedraagt.

Door de bij 4. genoemde terpen te schrappen (iets dat door GS in hun aanbestedingsbrief al wordt gesuggereerd) kan de overschrijding worden teruggebracht met € 6 mln, resulterend in een raming van € 189 mln. Naar het

oordeel van de PDR kan aanvullend €14 mln bespaard worden door een beter ontwerp te maken van dijken en inlaat en handiger om te gaan met grondverzet. De raming zou daarmee uitkomen op € 175 mln.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

De planning voor realisatie van het veiligheidsniveau sluit op dit moment ultimo 2016, maar dit is niet onderscheidend tussen de alternatieven. Hiernaast zijn uit de toetsing van PDR en RWS-ON nog enige aandachtspunten naar voren gekomen waar ik bij de beschouwing op terug kom.

Ik adviseer u de minister te adviseren positief te beslissen over het voorgestelde voorkeursalternatief met weglating van de drie buitendijkse terpen en daarmee het realisatiebudget vast te stellen op € 189 mln.

Daarnaast zou de initiatiefnemer verzocht moeten worden om voor SNIP3:

1. besparingen te vinden in het ontwerp en de uitvoeringswijze ter grootte van € 14 mln t.o.v. het nieuwe budget van € 189 mln en daarbij aandacht te schenken aan het sober en robuust ontwerpen van dijken en inlaat conform de Leidraad Rivieren alsmede optimalisatie van grondstromen;
2. specifiek met betrekking tot de inlaat meerdere varianten te beschouwen, gericht op een hogere betrouwbaarheid, beheerbaarheid en kosteneffectiviteit dan het ontwerp in het voorkeursalternatief;
3. de beheer- en onderhoudskosten nader te onderbouwen en besparingsmogelijkheden te bezien;
4. bij de uitwerking van het nieuwe buitendijkse gebied bovenstrooms van de inlaat rekening te houden met mogelijke effecten op de scheepvaart.
5. te onderzoeken of een verdere versnelling van het project mogelijk is om de gewenste veiligheidsdoelstelling in 2015 te realiseren;

Met betrekking tot inzichten in kostenbesparingen, het ontwerp van de inlaat en versnellingsopties raad ik u aan om de initiatiefnemer tussentijds te laten rapporteren, zodat er in Q3 van dit jaar door de Minister een tussenbesluit kan worden genomen op weg naar SNIP3.

Gedeputeerde Staten van Gelderland verzoeken de minister om een aspect van de schaderegeling opnieuw te bezien. Voorgesteld wordt om de mogelijkheid te onderzoeken om agrariërs, die hun gronden op de vrije markt willen verkopen de waardevermindering rechtstreeks uit te betalen. Ik heb, gelet op gevoelens die leven bij de direct betrokken agrariërs, begrip door dit verzoek van GS.

Desondanks adviseer ik u om, conform eerdere correspondentie de minister negatief te adviseren met betrekking tot het verzoek van GS om de schaderegeling te herzien.

Daarbij kan (wederom) worden benadrukt dat (1) een verkopende agrariër in de koopovereenkomst met de Staat zelf een potentiële koper kan aangeven, waarmee in eerste instantie zal worden onderhandeld; en (2) de agrarische functie van het gebied niet afhankelijk is van de eigendomspositie maar van het rijksinpassingsplan/bestemmingsplan.

Beschouwing

In het voorkeursalternatief is de initiatiefnemer er in geslaagd om de verschillende belangen, waaronder veiligheid, landbouw en landschap ruimtelijk op een goede manier in te passen. Dit heeft geleid tot een ontwerp met een breed bestuurlijk draagvlak. De direct betrokken bewoners en agrariërs blijven echter uitermate kritisch over nut en noodzaak van een hoogwatergeul.

Veiligheid

Met betrekking tot de veiligheid constateer ik dat het voorkeursalternatief met 2 cm extra, goed voldoet aan de forse werktaakstelling van 71 cm. De uitwerkingsopgave richting SNIP3 in met name het inlaatgebied zou de hydraulische effectiviteit iets kunnen verminderen, maar de taakstelling zal steeds gehaald kunnen worden. Gezien de agrarische functie van het gehele geulgebied is overigens geen ruime beheermarge nodig, zoals wel het geval is bij cyclisch vegetatiebeheer in natuurlijke uiterwaarden.

Vanwege de huidige onbekendheid met de ondergrond is gekozen voor een overdimensionering van de dijk. **Geadviseerd wordt richting SNIP3 uit te gaan van een sober en robuust ontwerp conform de Leidraad Rivieren. Ik adviseer u daarbij qua tekst aan te sluiten bij de formuleringen in de brief van de staatssecretaris aan de gemeente Heerde medio 2009 alsmede bij uw recente brief over 'toekomstgericht ontwerpen' aan het Waterschap Rivierenland.**

Naast waterstanddaling en dijkontwerp speelt in dit project een derde veiligheidsaspect: de veiligheid en bereikbaarheid van de 1000 bewoners in de nieuw te vormen dijkkring (het 'eiland') tussen oostelijke geuldijk en de bestaande IJsseldijk. Formeel verandert er weinig: ook die dijkkring heeft een veiligheidsnorm van 1:1250. De praktijk heeft meer nuances. De mensen voelen zich onveilig in een kleine dijkkring. Houden de dijken het en zullen brandweer en ambulance straks wel op tijd zijn? In het project wordt gewerkt aan een hoogwatercalamiteitenplan. **Ik adviseer u in uw brief te laten blijken aandacht te hebben voor de gevoelsmatige aspecten van veiligheid op het 'eiland' en de uitwerking hiervan bij SNIP3 af te wachten.**

Ruimtelijke kwaliteit

Door de initiatiefnemer is gekozen voor het concept van een brede geul. Met name de oostdijk kan hiermee landschapsvolgend worden ingepast. Tevens wordt hiermee de huidige openheid van het gebied zoveel mogelijk behouden. Het Q-team heeft een voorkeur voor een veel hogere overstromingsfrequentie, waardoor de geul 'beleefd' kan worden, maar is verder zeer te spreken over de kwaliteit van het ontwerp.

Het VKA bevat diverse elementen die niet direct bijdragen aan de hoogwaterveiligheid, maar waarmee de tweede doelstelling van de PKB – verbetering van de ruimtelijke kwaliteit – wordt bereikt. Concreet betreft dit verkeersveilige en recreatief interessante fietsverbindingen (de oude worden door de geulaanleg onbruikbaar), een betere verkaveling van landbouwgrond, een ecologische zone, een goede inpassing van de dijken en landschapsversterking van de oeverwal. De aanleiding voor en locatie van deze maatregelen is te vinden in de aanleg van de hoogwatergeul.

Daarnaast heeft de regio nog een aantal agendapunten voor gebiedsontwikkeling waarmee de leefbaarheid, de lokale economie en de ruimtelijke kwaliteit verder versterkt kunnen worden. Deze maatregelen betreffende het woningaanbod, een nieuw huisjesterrein, de bestaande jachthaven, de IJselhoeves en verdere natuur- en landschapsversterking maken geen deel uit van het VKA. De provincie Gelderland heeft voor deze gebiedsontwikkeling € 5 mln ter beschikking gesteld.

Draagvlak

Bestuurders van provincie, waterschap en gemeente zijn lid van de stuurgroep en daarmee is dit voorkeursalternatief nadrukkelijk hun keuze. De steun in gemeenteraad en algemeen waterschapsbestuur is echter niet unaniem en zeker bij de raad zeer nadrukkelijk voorwaardelijk. Cruciaal in het draagvlak zijn een

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

zeer lage overstromingsfrequentie (1:100) met behoud van agrarische functie, een goede bereikbaarheid van het 'eiland' bij normale omstandigheden én bij extreem hoogwater, goede schaderegelingen en de integrale uitvoering van het plan inclusief gebiedsontwikkeling waarbij voor de financiering ervan primair naar het rijk (zeker categorie 1) en naar de provincie wordt gekeken. Maatschappelijk is er sprake van voorzichtige acceptatie. De agrariërs en enkele activistische bewoners vinden echter dat hun wensen in het geheel niet zijn overgenomen. Pijnpunten zijn de schaderegeling (de 'verkoopplicht' aan het rijk) en de breedte van de geul in de noordelijke helft. Daarnaast is er in deze planfase nog sprake van een grote mate van onzekerheid. Vooral voor individuen is nog lang niet altijd duidelijk wat de maatregel voor hun specifieke situatie betekent.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Juridische haalbaarheid

De juridische haalbaarheid is door de PDR als voldoende beoordeeld. Voor het plan zal een Rijksinpassingsplan worden opgesteld waarbij tevens sprake is van rijkscoördinatie op de vergunningen. Door de initiatiefnemer is een voortoets uitgevoerd in het kader van de Natuurbeschermingswet waaruit blijkt dat voor SNIP3 een passende beoordeling uitgevoerd dient te worden. Het belangrijkste risico op dit gebied lijkt gelegen te zijn in de uitvoeringshinder, omdat er een enorme hoeveelheid grond aangevoerd moet worden: omgerekend 140.000 vrachtwagens vol. Er wordt nu uitgegaan van aanvoer via het water waarbij het transport via Natura2000 gebied in de uiterwaarden moet. Het zand, ongeveer de helft van het volume zou mogelijk via een persleiding vanuit het schip naar de locatie gebracht kunnen worden.

Technische uitvoerbaarheid

Het grondverzet bepaalt in belangrijke mate de kosten. De bodemopbouw en -kwaliteit is echter ter voorbereiding van de SNIP2a onvoldoende onderzocht. Geen enkele agrariër gaf toestemming voor bodemonderzoek op zijn grond, waarna is besloten om alle bodemonderzoeken te bundelen in de SNIP3-fase. Overigens heeft het Waterschap al aangegeven dat er dan bij volharding van de tegenstand bestuursdwang wordt uitgeoefend. De risico's van onvoldoende bodemkennis zijn uitvoerig bekeken. De PDR acht deze risico's acceptabel en niet onderscheidend voor de alternatieven. Het complete bodemonderzoek staat nog voor deze zomer ingepland.

De initiatiefnemer heeft een zeer goede oplossing voor de uitlaat, namelijk het benutten van een bestaande (vaste) zomerkade. Voor de inlaat is echter gekozen voor een deels mechanische constructie, waarvan ik de betrouwbaarheid niet kan beoordelen. Ik constateer dat het voorgestelde inlaatwerk onvoldoende is afgewogen ten opzichte van een volledig in grond uitgevoerde vaste overlaat of een ander ontwerp. **Geadviseerd wordt de initiatiefnemer te vragen om in de geest van de Leidraad Rivieren ook andere varianten, waaronder een volledig vaste inlaat te beschouwen. Bij de afwegingen wordt specifieke aandacht gevraagd voor betrouwbaarheid en kosten, binnen de randvoorwaarde van een overstromingsfrequentie van "eens in een mensenleven"; en de keuze tussen beide varianten te maken via een tussenbesluit in het derde kwartaal van 2010, zodat slechts één variant uitgewerkt wordt voor het definitieve SNIP3-advies.**

Voor het gebied bovenstrooms van de inlaat zal bij de uitwerking rekening gehouden moeten worden met de borging van voldoende doorstroomcapaciteit voor de geul, het voorkómen van negatieve effecten op de scheepvaart, de continuïteit van het dijktracé en het mogelijk realiseren van KRW-doelen door middel van geïsoleerde plassen.

Ik adviseer u om niet in te stemmen met de in het voorkeursalternatief opgenomen buitendijkse bedrijven op terpen. GS gaven in hun aanbiedingsbrief al aan open te staan voor deze wijzigingen. De terpen kunnen tegen aanzienlijk lagere kosten ook binnendijks (aan de dijk) worden gepositioneerd, en hoeven uitsluitend aangelegd te worden indien hiervoor gegadigden zijn die met hun opstellen moeten kijken voor de hoogwatergeul.

Programmadirectie Ruimte
voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Financiën

Het voor het voorkeursalternatief geraamde bedrag is € 42 mln hoger dan het beschikbare budget. Bij het advies op pagina 1 van deze brief is daarvoor de verklaring reeds gegeven. Een belangrijke toevoeging daarbij is dat de raming nu een onzekerheidsmarge heeft van nog geen 17%: de kosten zijn scherp in beeld. Binnen het voorkeursalternatief ziet de PDR de volgende besparingskansen: vervanging van buitendijkse terpen door kleinere, binnendijkse bouwkavels uitsluitend voor uit de geul geplaatste agrarische bedrijven; een soberder dijkontwerp; een goedkopere inlaatconstructie; optimalisatie van de grondstromen.

Samen zouden deze aanpassingen tot € 20 mln kunnen besparen en een ontwerp kunnen opleveren van € 175 mln. Door het ontwerp nu reeds aan te passen door buitendijkse terpen te vervangen door de binnendijkse variant kan de raming met € 6 mln naar beneden worden bijgesteld; de overige € 14 mln zou moeten blijken uit ontwerpoptimalisaties richting SNIP3. **Geadviseerd wordt het realisatiebudget vast te stellen op € 189 mln (inclusief vastgoed) en een besparingsopdracht mee te geven van € 14 mln.**

Door de initiatiefnemer zijn de verschillende alternatieven op basis van LCC beoordeeld, maar door PDR en RWS-ON worden nog grote vraagtekens gezet bij de inschatting van de beheer- en onderhoudskosten. **Geadviseerd wordt de initiatiefnemer te vragen de beheer- en onderhoudskosten nader te onderbouwen en besparingsmogelijkheden te bezien.**

Planning

De afgelopen maanden is de initiatiefnemer erin geslaagd de deterministische planning met een jaar te versnellen naar het laatste kwartaal van 2016. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor afspraken met de netwerkbeheerder over aanpassing van de hoogspanningsmasten om te voorkomen dat dit een vertragingsfactor wordt. Hiernaast zullen wij gezamenlijk bekijken of verdere versnelling mogelijk is, uitgaande van een parallel traject van vaststelling Rijksinpassingsplan en marktbenadering, vroegtijdige verwerving van gronden en gebruikmaking van de recent vastgestelde Crisis- en Herstelwet. **Geadviseerd wordt om de initiatiefnemer aan te sporen te blijven zoeken naar versnellingsmogelijkheden en tegelijk beheersmaatregelen te nemen om vertraging te voorkomen.**

De PDR vindt het moeilijk om een uitspraak te doen over een realistische planning, aangezien er nog geen echte uitvoeringsplanning is. Het is duidelijk dat 2015 alleen kan als alle kansen worden benut en alle tijdrisico's effectief beheerst. Wat een haalbare datum voor oplevering veiligheidsniveau is, zal het komende jaar moeten blijken.

Vooruitblik

De overgang naar de realisatiefase is al opgestart met de beoogde realisator Waterschap Veluwe. Het Waterschap draait actief mee in de projectgroep. Nu zal deze rol worden geïntensiveerd waarbij met name aandacht wordt gegeven aan de voorbereidingen van de marktbenadering. Het bij aanvang van de planstudie gesloten gebiedsconvenant zal bij SNIP3 opgevolgd worden door een samenwerkingsovereenkomst (SOK) zoals we bij alle projecten sluiten.

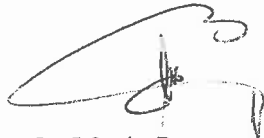
De mijlpalen in de komende paar jaar zijn door de initiatiefnemer op dit moment als volgt gepland:

Q1 2011	aanbieden SNIP3 met ROK, SOK en ontwerp-RIP aan bewindspersoon
Q4 2011	vastgesteld RIP
2012	verleggen kabels & leidingen; start marktbenadering
2013	start realisatie.

Voor een verdere uiteenzetting van de bevindingen van PDR en RWS-ON verwijs ik u naar de bijlage. Bij vragen kunt u contact opnemen met de riviertakmanager Astrid Stokman (06 - 2933 6325) of Peter Jesse (06 - 5259 6859).

Hoogachtend,

DE HOOFDINGENIEUR-DIRECTEUR,
Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Ir. I.J. de Boer

Mr. H.L. Proen

**Programmadirectie Ruimte
voor de Rivier**

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Bijlage 1: Bevindingennota SNIP 2A Veessen-Wapenveld.

**Programmadirectie Ruimte
voor de Rivier**

Op 12 oktober 2007 heeft de Staatssecretaris een bestuursovereenkomst gesloten met de Provincie Gelderland voor de PKB-maatregel Hoogwatergeul Veessen – Wapenveld, gelegen aan de westoever van de IJssel. Op 16 oktober 2009 heeft de initiatiefnemer t.b.v. de voortoets het concept SNIP2a-advies aan de PDR aangeboden. De opmerkingen uit de voortoets zijn, zo veel mogelijk door de initiatiefnemer verwerkt, waarna op 4 maart 2010 de advies-voorkeursvariant is voorgelegd aan de minister van Verkeer en Waterstaat.

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Doel van de toetsing is om de kwaliteit van het SNIP2a-advies van de initiatiefnemer te borgen, ten behoeve van een zorgvuldige, maar ook vlotte besluitvorming door de minister. Alle documenten die bij de PDR zijn ingediend zijn inhoudelijk getoetst en er is nagegaan of de documenten voldoende informatie van goede kwaliteit bieden, waarop een variantkeuze (SNIP2a) kan worden gebaseerd. De toets is gericht op de volgende punten:

- Voldoet het voorgestelde voorkeursalternatief aan de doelstellingen en randvoorwaarden uit de PKB? Deze doelstellingen zijn verwoord in het programma van eisen in de bestuursovereenkomst.
- Is de onderbouwing van het advies voldoende?
- Zijn er voorbehouden en/of aandachtspunten voor de vervolgfase?

In deze bevindingennota is ook het oordeel van RWS Oost-Nederland meegenomen en zijn de adviezen van het landelijk Q-team betrokken bij de beoordeling van ruimtelijke kwaliteit. De toets en audits door Deltares zijn verwerkt in het oordeel over veiligheid.

De bevindingen uit de toetsing vallen uiteen in twee categorieën

- Zaken die nog onduidelijk zijn, ontbreken of niet consistent zijn met andere onderdelen en daarom risico's voor het vervolg met zich mee kunnen brengen
- De aandachtspunten voor de vervolgfase.

De kwaliteit van de ingediende stukken sluit goed aan bij de gevraagde informatie. Daardoor kon op alle aspecten worden getoetst. In voorliggende notitie zijn de belangrijkste bevindingen opgenomen ten behoeve van de besluitvorming rond het projectontwerp. De uitgebreide toetsrapporten voor de diverse disciplines gaan inhoudelijk diep op het projectontwerp in en zijn daarom zeer waardevol als input voor de SNIP3 fase. De toetsrapporten zijn aan de projectmanager gestuurd. Afgesproken is om de toetsen met de projectmanager door te nemen.

Samenvatting van de bevindingen

Het ingediende voorkeursalternatief realiseert de vereiste waterstanddaling en ruimtelijke kwaliteit. Conform de Motie Eigeman is er een samenhangend herinrichtingsplan gemaakt, rechtdoend aan de landbouwkundige waarden en landschappelijke kwaliteit van het gebied. Er is bestuurlijk draagvlak bij provincie, waterschap en gemeente. De raming valt echter fors hoger uit dan het beschikbare budget. Dat de veiligheidsdoelstelling niet in 2015 gerealiseerd lijkt te kunnen worden is niet onderscheidend tussen de alternatieven.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Veiligheid

Waterstanddaling

- De PKB taakstelling bedraagt 63 cm (werktaakstelling = 71 cm) waterstanddaling. Het voorkeursontwerp voldoet met 2 cm extra aan de werktaakstelling. Binnen het projectgebied lijken in het huidige buitendijkse gebied bovenstrooms van de inlaat nog optimalisatiekansen aanwezig te zijn.
- Voor SNIP3 wordt verzocht expliciet te maken op welke wijze met de extra waterstanddaling moet worden omgegaan. Voorgesteld wordt om de beheerruimte vast te stellen op basis van een gevoeligheidsanalyse met variatie in de vegetatie en de hoogte van in- en uitlaat.
- In het toetsrapport van Deltares zijn nog kleine foutjes aangegeven in de schematisatie. Deze dienen voor SNIP3 te worden gecorrigeerd.

Dijkontwerp

- Het dijkontwerp is voldoende uitgewerkt voor deze fase van het project. Geconstateerd wordt dat de gehanteerde uitgangspunten voor het ontwerp, met name vanwege het nog beperkte grondonderzoek, bewust conservatief zijn gekozen. Het ontwerp kan naar verwachting in fase SNIP3 zodanig worden geoptimaliseerd dat deze doelmatiger wordt. In de volgende fase wordt met name aandacht gevraagd voor een gedegen grondonderzoek, faalmechanismen en piping. In het toetsrapport zijn nog een aantal andere aandachtspunten benoemd voor SNIP3.

Nieuwe dijkkring

- Door de realisatie van de hoogwatergeul ontstaat ook een nieuwe dijkkring. Dit omvat de dorpen Veessen en Vorchten en buurtschappen Werven en Marle. In totaal ca. 1000 bewoners. Het veiligheidsniveau van deze dijkkring dient gelijk te zijn aan het huidige veiligheidsniveau van 1:1250. Gedurende het meestromen van de geul dienen de bewoners en bedrijven op een veilige manier ontsloten te blijven. In het voorkeursalternatief zijn hiervoor twee ontsluitingsroutes opgenomen.
- In het project is een veiligheidsanalyse gemaakt (vgl. Kampen). Enerzijds neemt de kans op een dijkdoorbraak af; anderzijds zal bij een dijkdoorbraak het water veel sneller stijgen. Slachtoffers kunnen voorkomen worden door een goed hoogwatercalamiteitenplan. In de komende fase dient dit aspect nader te worden uitgewerkt.
- Een complicerende factor hier is het verschil tussen ratio en gevoel. De bewoners van dit gebied maken zich duidelijk ernstig zorgen over hun veiligheid. Ook zonder gevreesde dijkdoorbraak voelen mensen zich overigens onveilig. Zullen brandweer en ambulance straks wel op tijd zijn?

Ruimtelijke kwaliteit

- De onderzochte alternatieven, waaronder voorkeursalternatief en meest milieuvriendelijke alternatief zijn voldoende onderbouwd en worden positief beoordeeld op het aspect Ruimtelijke Kwaliteit. Voor de volgende fase zijn nog wel ontwerpverbeterpunten mogelijk. Dit betreft met name de inlaatconstructie, de vormgeving van de hoogwatervrije bouwkavels en uitwerking van de noordelijke corridor en het gebied bovenstrooms van de inlaat. Voor dit laatste deelgebied is een duidelijke visie op natuur nodig.
- De initiatiefnemer verantwoordt zijn keuze voor een overstromingsfrequentie van maximaal eens in een mensenleven onder meer met een verwijzing naar de bodemgesteldheid en het agrarische gebruik. Een hogere frequentie zou -veel méér dan bij andere RvdR-maatregelen- leiden tot grote en langdurige schade aan het landbouwgebied. Voor SNIP3 wordt een inhoudelijke onderbouwing gevraagd van deze redenering.
- Voor de inlaat wordt aanbevolen om bij de verdere uitwerking de hoeveelheid verhardingen/technische kunstwerken zo veel mogelijk te beperken.
- De initiatiefnemer heeft gekozen voor enkele hoogwatervrije, buitendijkse bouwkavels aan de nieuwe dijken met het oog op de agrarische bedrijfsvoering in de geul. Men streeft naar een beperkt aantal grote, toekomstgerichte agrarische bedrijven in de geul, waarbij de boerderij bij de gronden is gelegen. Dat argument is legitiem. Een boer wil zicht hebben op zijn land, op zijn koeien. Dit kan echter ook bereikt worden door de bouwkavels net aan de andere kant van de dijk te situeren, waarbij de bedrijfswoning hoog wordt gebouwd, zodat over de dijk heen gekeken kan worden. De overige opstallen kunnen dan op maaiveld worden gebouwd. Omwille van de kosten en juridische complicaties van buitendijks bouwen, moet dit qua ruimtelijke inpassing in de SNIP3-fase verder uitgewerkt worden. In zijn aanbiedingsbrief geeft de initiatiefnemer al aan open te staan voor deze suggestie.
- Het VKA bevat diverse elementen die niet direct bijdragen aan de hoogwaterveiligheid, maar waarmee de tweede doelstelling van de PKB – verbetering van de ruimtelijke kwaliteit- wordt bereikt. Concreet betreft dit verkeersveilige en recreatief interessante fietsverbindingen (de oude worden door de geulaanleg onbruikbaar), een betere verkaveling van landbouwgrond, een ecologische zone, een goede inpassing van de dijken en landschapsversterking van de oeverwal. De aanleiding voor en locatie van deze maatregelen is te vinden in de aanleg van de hoogwatergeul. Deze maatregelen vallen in de Agenda Gebiedsontwikkeling onder categorie 1: direct samenhangend met de hoogwatergeul.
- Daarnaast heeft de regio nog een aantal agendapunten voor gebiedsontwikkeling waarmee de leefbaarheid, de lokale economie en de ruimtelijke kwaliteit verder versterkt kunnen worden. Deze maatregelen betreffende het woningaanbod, een nieuw huisjesterrein, de bestaande jachthaven, de IJselhoeves en verdere natuur- en landschapsversterking maken geen deel uit van het VKA. De provincie Gelderland heeft voor deze gebiedsontwikkeling € 5 mln ter beschikking gesteld. Deze maatregelen vallen in de Agenda Gebiedsontwikkeling onder categorie 3: de regionale opgave. De enige nog overgebleven maatregel in categorie 2 (de 'twijfelgevallen') betreft het realiseren van een bezoekerscentrum met *outdoor*-centrum, strandje en recreatieve faciliteiten.
- De huidige dijk wordt ter plekke van de inlaat afgegraven. Bij de uitwerking van het inlaatgebied wordt verzocht te onderzoeken of een lage kade kan

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

worden behouden met fiets- en wandelpad om zo de continuïteit van de IJssel en dijk te bewaren.

- Onduidelijk is nog hoe de initiatiefnemer het gebied bij de uitlaat van de hoogwatergeul (de 'noordelijke corridor') wil inrichten. In de aansluiting met de ecologische Hattemer Poort zijn veel mogelijkheden voor recreatie.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Voldoende draagvlak

- De stuurgroep, met hierin vertegenwoordigd de provincie, de gemeente en het waterschap, heeft unaniem ingestemd met het voorkeursalternatief en dit ook verdedigd op de laatste bewonersavond. De bestuurders van gemeente en waterschap hebben daarin overigens niet de volledige steun van hun gemeenteraad respectievelijk algemeen bestuur. De gemeenteraad houdt vast aan een overstromingsfrequentie van 1:100 (waar de gemeentelijke stuurgroepleden akkoord zijn met 'eens in een mensenleven'). Het algemene waterschapsbestuur stelt de schaderegeling ter discussie en heeft daarover ook een brief gestuurd aan de staatssecretaris. Cruciaal in het bestuurlijk draagvlak is de integrale uitvoering van het plan inclusief gebiedsontwikkeling waarbij voor de financiering ervan primair naar het rijk (zeker categorie 1) en naar de provincie wordt gekeken.
- Het maatschappelijk draagvlak voor de hoogwatergeul is beperkt. Een deel van de nauw betrokken bewoners is met veel kanttekeningen akkoord met het voorkeursalternatief, onder voorwaarden van handhaving van de zeer lage overstromingsfrequentie en een goede bereikbaarheid van het 'eiland', zowel bij normale omstandigheden als bij extreem hoogwater. Ook de gemeenteraad is op hoofdlijnen tevreden met als aanvullende randvoorwaarde dat de zogeheten 'categorie 1-gebiedsontwikkeling' wordt gerealiseerd. Naast al het 'zuur' van de hoogwatergeul is het belangrijk dat er ook wat 'zoets' is. Dit heeft de vorm van recreatieve voorzieningen, verkeersveiligere fietsverbindingen, agrarische versterking en extra woningaanbod. Daarmee is een begin van maatschappelijke acceptatie bereikt. De agrariërs en enkele activistische bewoners vinden echter dat hun wensen in het geheel niet zijn overgenomen. Pijnpunten zijn de schaderegeling (de 'verkoopplicht' aan het rijk) en de breedte van de geul in de noordelijke helft.
- Daarnaast is er in deze planfase nog sprake van een grote mate van onzekerheid. Vooral voor individuen is nog lang niet altijd duidelijk wat de maatregel voor hun specifieke situatie betekent.
- Het communicatieteam is zeer actief. Er is een helder plan van aanpak opgesteld met aanbevelingen op basis van ervaringen uit de voorgaande fase.
- Bij de PDR is veel waardering voor de wijze waarop het projectteam opereert in deze moeilijke omstandigheden. Erkend wordt dat er grenzen zijn aan wat met communicatie bereikt kan worden in dit gebied, vanwege de diepgewortelde weerstand van een grote groep inwoners tegen de hoogwatergeul en zelfs de overheid op zich.

Goed besluit

Juridische aspecten

- Voor deze maatregel zal een rijksinpassingsplan (RIP) worden gemaakt. Er is gekozen voor Rijkscoördinatie op de vergunningen.
- Het vergunningenmanagement is voor dit stadium voldoende op orde. Er is een vergunningeninventarisatie uitgevoerd met een risicolijst. Aanbevolen wordt de inventarisatie aan te passen aan de geldende Waterwet

- Aanbevolen wordt om in de volgende fase een jurist in het project te betrekken. De initiatiefnemer heeft reeds toegezegd dit te zullen doen.
- De drie in het voorkeursalternatief opgenomen hoogwatervrije bouwkavels leveren discussie op over het te waarborgen veiligheidsniveau. In de verdere uitwerking dient gestreefd te worden naar een ontwerp zonder buitendijkse terpen. Een mogelijk alternatief zijn binnendijkse aanbermingen. Indien er zwaarwegende redenen zijn om wel een of meer buitendijkse hoogwatervrije kavels te maken dan dient dit gemotiveerd te worden op basis van beleidslijn artikel 6e.
- Bij de uitwerking van de inlaatconstructie dient gestreefd te worden naar een ontwerptimalisatie waarbij nadere besluiten en (menselijk) handelen zijn uitgesloten.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

MER

- Het concept-MER heeft nog een aantal correcties en aanscherpingen ondermeer (zie ook toetsrapporten MER en Juridische Aspecten):
 - o De datum van vaststelling van de PKB (19 december 2006);
 - o De verwoording van de minimaal vereiste waterstanddaling (aangeven waarom anders berekend dan in PKB, bijlage blad 1 is aangeven);
 - o Aangegeven dient te worden dat de maatregel plan-MER-plichtig is omdat de uitvoering van de maatregel plaats heeft in Natura2000-gebied (in- en uitstroom), dan wel externe werking daarop heeft. Vermeld dient te worden dat op te stellen Passende Beoordeling deel uit maakt van het plan-MER

Natuurwetgeving

- De invloed van de varianten op beschermingsgebieden voor ganzen en weidevogels is goed uitgewerkt.
- Er is een voortoets in het kader van de NB-wet uitgevoerd. Voor SNIP3 dient een passende beoordeling uitgevoerd te worden in het kader van de NB-wet. PDR biedt aan de passende beoordeling extern te laten toetsen en beoordelen. Bij het opstellen wordt aandacht gevraagd voor o.a.:
 - o de cumulatie van negatieve effecten van meerdere projecten in de omgeving;
 - o de locaties waar en de manier waarop de aan te voeren grond vanaf het water op het land wordt gebracht in relatie tot de instandhoudingsdoelen in het Natura2000-gebied IJssel-uiteerwaarden;
 - o het risico van significant negatieve effecten op natuur (invloed van ammoniakdepositie) als gevolg van de bedrijfsverplaatsingen.
- De effecten van de maatregel zijn nog niet getoetst aan de hand van de Flora- en Faunawet. Voor SNIP3 dient een zogeheten ingreep-effect-relatie te worden toegevoegd met specifieke aandacht voor de Bever en voor de ligging van de zuidelijke loswal bij een kwetsbaar broedgebied.
- In de geul worden bestaande bosschages gekapt. Het is nog onduidelijk of deze in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen LNV en V&W of in het kader van de EHS moeten worden gecompenseerd.

Grondstromen en bodemsanering

- Het uitgevoerde bodemonderzoek is nog onvoldoende als bewijsmiddel ten behoeve van vergunningverlening en meldingen in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. Er is ook aanvullende bodeminformatie nodig om het dijkontwerp te kunnen optimaliseren.

Kaderrichtlijn Water

- Er liggen kansen voor het meekoppelen van KRW-doelen (geïsoleerde wateren) in het buiten te dijken deelgebied bovenstrooms van de inlaat. Verzocht wordt om bij de uitwerking van de inrichting van dit gebied te onderzoeken in hoeverre deze kans kan worden benut. Uitgangspunt daarbij is dat dit kostenneutraal kan worden uitgevoerd, dan wel met financiering uit het KRW-budget.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Goede uitvoerbaarheid

Archeologie

- Archeologie is als volwaardig aspect meegenomen in de SNIP2a-fase. De gewenste producten zijn inhoudelijk voldoende gedetailleerd en voldoen aan de KNA. De bevoegd-gezagsinstanties zijn actief betrokken bij het onderzoeks- en besluitvormingsproces. In het toetsrapport worden aandachtspunten benoemd voor de verdere uitwerking. Een tijdige opstart van de veldonderzoeken in de volgende fase is wenselijk.

Beheer en onderhoud

- In de variantenafweging is de vaste overlaat afgevallen vanwege de hoge overstromingsfrequentie die dat ontwerp tot gevolg had (1/5 – 1/15 jaar). De vaste overlaat is vervolgens niet meer geoptimaliseerd. De PDR ziet kansen om een vaste overlaat in het VKA zodanig vorm te geven dat een overstromingsfrequentie van 'ééns in een mensenleven' kan worden behaald. Het huidige voorstel van een hybride inlaatwerk, bestaand uit een vaste overlaat gecombineerd met een mechanische constructie kan overigens ook nog worden geoptimaliseerd.
- Voor de vervolgfase wordt specifiek aandacht gevraagd voor het beheer en onderhoud van de keringen en de brug wanneer deze boven elkaar zijn gelegen. Een kleine ruimte tussen beide kan het beheer sterk bemoeilijken.
- In de beheervisie wordt nog een groot aantal beslispunten genoemd richting het beheerplan. Dit betreft o.a. de vaststelling van de eindbeheerder, de wettelijk beheerder en dagelijkse beheerder van verschillende objecten (waaronder de inlaat, de uitlaat en de buiten te dijken bestaande watergangen). Dit dient in de SNIP3-fase nader te worden uitgewerkt. Specifieke aandacht wordt gevraagd voor het beheer en onderhoud van het gebied bovenstrooms van de teruggelegde inlaat. Ook de financiering is nog niet rond.
- LCC is toegepast, wat op zich een compliment verdient. Het is vervolgens wel vreemd dat de Voorkeursvariant (VKV) de duurste variant is. Onderbouwing van die kosten voor de VKV ontbreekt. Ook de motivatie om toch de duurste variant te kiezen staat niet in het beheerplan. PDR en RWS-ON zien m.n. ten aanzien van het maaibeheer kansen om de kosten voor beheer en onderhoud terug te dringen.
- De initiatiefnemer geeft in haar beheervisie de volgende jaarlijkse beheer- en onderhoudskosten aan:
 - o Dijken (waterschap): 156 k€
 - o Watergangen, gemalen e.d. (waterschap e/o RWS): 265 k€
 - o In- en uitlaat (waterschap e/o RWS): 51 k€
 - o Bruggen over de geul (gemeente e/o RWS): 200 k€
 - o Wegen en fietspaden (gemeente): 144 k€
 - o Ecologische verbindingzone (natuurorg.): 164 k€

In totaal naderen de onderhoudsinspanningen de € 1 mln/jaar. Daarvan is nog niet de analyse gemaakt of dit geheel méérkosten zijn.

Voor het doorstroomgebied is uitgegaan van een beheerinspanning van 1.230 k€. Dit betreft echter volledig agrarisch gebied. De kosten komen niet voor rekening van de overheid.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Geohydrologie

- De beschikbare geohydrologische kennis is in dit stadium voldoende om effecten te kunnen beoordelen. Zij zijn echter nog niet gedetailleerd genoeg om maatregelen te beoordelen en keuzes voor maatregelen te onderbouwen. Aanbevolen wordt om het VKA in de volgende fase door te rekenen met een nieuw te ontwerpen ontwateringssysteem om te kunnen toetsen waar er knelpunten ontstaan ten aanzien van het GGOR. Dit geldt ook voor het toetsen van de ontwateringseis voor bebouwde gebieden en het in beeld brengen van zettingen en maaiveld dalingen

Grond / uitvoeringsplan

- Er is een inzichtelijke grondbalans opgesteld maar dit is mede gebaseerd op een zeer beperkt eerste fase verkennend bodemonderzoek. Voor SNIP3 wordt een gedegen bodemonderzoek gevraagd en meer aandacht voor de omvang en efficiëntie van het grondverzet. Aanbevolen wordt om na te gaan in hoeverre het mogelijk is lokaal te zoeken naar klei die geschikt is om in de dijken toe te passen.
- Er is gestreefd naar een gesloten grondbalans. Dit wordt ondersteund en gevraagd wordt om dit bij SNIP 3 verder te onderbouwen in relatie tot het dijkontwerp en de gestelde eisen voor kernmateriaal en dijkbekleding. In deze onderbouwing moet ook mogelijke grondaanvoer vanuit andere rivierverruimingsprojecten worden betrokken.
- De grondvolumes zijn voldoende onderbouwd maar er is geen onderscheid gemaakt in grondsoorten. De efficiëntie van het grondverzet is voor deze fase voldoende uitgewerkt. PDR schat in dat er nog veel optimalisatiemogelijkheden zijn.
- Het globale uitvoeringsplan is zeker voor een SNIP2a fase ter onderbouwing van de PRI kostenraming van voldoende niveau. In het toetsrapport worden nog een aantal belangrijke aandachtspunten genoemd voor de verdere uitwerking richting SNIP3.
- In het grondstromenplan wordt nog uitgegaan van afvoer van grond naar buiten het plangebied. Initiatiefnemer wordt gevraagd dit zoveel mogelijk te beperken en ten aanzien van eventueel elders te bergen materiaal dit te toetsen aan de acceptatiecriteria van beschikbare depots.

Kabels en leidingen

- Voor kabels en leidingen is een gestructureerd en inzichtelijk rapport opgesteld. Voor SNIP3 is het echter nog noodzakelijk dat dit rapport compleet wordt gemaakt met een onderbouwing van de kostenraming met hoeveelheden van de te verleggen kabels en leidingen en kengetal per type leiding. Hierbij dient ook de kans op kostenbesparing te worden onderkend van het logisch combineren van meerdere leidingen en het realiseren van eenvoudige constructies ter plaatse van dijk kruisingen.
- Voor de noodzakelijke aanpassingen aan de hoogspanningsmasten als gevolg van de geul is door de initiatiefnemer inmiddels contact gelegd met TenneT, Om zorg te dragen dat de aanpassingen tijdig worden doorgevoerd wordt gevraagd de afspraken in een overeenkomst vast te leggen.

Morfologie & scheepvaart

- Bij het meestromen van de geul zal een groot gedeelte van de IJsselafvoer via de hoogwatergeul worden afgevoerd. Onder deze omstandigheden zal er een drempel in het zomerbed gaan ontstaan. Dit kan grote effecten hebben. Voor SNIP3 zal bekeken moeten worden wat het effect is van deze drempel op zowel de maatgevende hoogwaterstanden als op de baggerinspanning.
- Het gebied bovenstrooms van de inlaat zal vrijwel elk jaar inunderen. De initiatiefnemer schat in dat het morfologisch effect hiervan zeer beperkt zal zijn. Dit vraagt echter nog onderbouwing. Gevraagd wordt om de grootte van dit effect bij de nadere uitwerking van deelgebied te beoordelen conform het rivierkundig beoordelingskader.
- Verzocht wordt om bij de bovengenoemde analyses afstemming te zoeken met het PDR project "Morfologie IJssel".
- Naast het risico op ongewenste aanzandingen gelden voor de scheepvaart nog een tweetal punten die in de komende fase aandacht vragen: dwarsstromingen in de vaarweg en vaarwegmarkeringen. De initiatiefnemer wordt verzocht hierover tijdig contact te leggen met de vaarwegbeheerder (RWS district IJssel en Twentekanalen).

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Niet-gesprongen explosieven

- Er is een gestructureerd en inzichtelijk rapport opgesteld over mogelijk niet-gesprongen explosieven in het gebied. Hierin is een verdachte locatie onderkend die samenvalt met de geprojecteerde werkzaamheden. In de volgende fase dient nog afstemming te worden gezocht met het bevoegd gezag.

Technisch Ontwerp

- Het voorkeursalternatief is op dit moment nog onvoldoende technisch uitgewerkt met name voor de inlaat, de bruggen en de terpen.
- Uit het ontwerp van de inlaat blijkt niet op welke wijze de constructie moet functioneren. Wel is onderkend dat bij inwerkingtreding zeer hoge stroomsnelheden kunnen gaan optreden. Onduidelijk is echter of het risico op instabiliteit van de inlaatconstructie en grootschalige erosie nu voldoende is ondervangen in het ontwerp. Hierdoor is de uitvoerbaarheid van de nu voorgestelde hybride constructie niet aangetoond.
- Alternatieven van de inlaat om het risico op niet-functioneren (faalkans) te beheersen zijn slechts beperkt onderzocht (zie ook B&O). Het alternatief van een vaste overlaat (getande inlaat) is goedkoper in aanleg en onderhoud dan beweegbare overlaten; heeft een lagere faalkans; en kunnen per definitie geen discussie oproepen over het moment en de wijze waarop de inlaat (volledig) gaat functioneren.

Programma van Eisen

- Voor SNIP3 dient een programma van eisen voor de realisatieopdracht opgesteld te worden

Goede projectbeheersing

Geo-informatie

- De initiatiefnemer heeft veel geografische informatiebestanden aangeleverd. De aanlevering is echter nog niet conform de leidraad aanlevering GIS producten. Hierdoor is een aantal bestanden niet leesbaar voor de PDR met als gevolg dat de consistentie onvoldoende kan worden getoetst en beheerst (zie ook toetsrapport Geo informatie).

Grondverwerving en vastgoed

- In de nota Grondverwerving en vastgoed is een goede poging gedaan om de kosten zo goed mogelijk te bepalen en daarbij is ook een kwantitatieve inschatting gemaakt van de risico's. PDR stemt ermee in om een aantal zaken pas in het traject naar SNIP3 op te pakken.
- Vastgoedbudget vaststellen op 34,7 (i.p.v. 27,8 mln.);
- De ecologische verbindingzone tussen de grote wetering en de Westdijk voorkomt ontsluitingen over dijk of wetering en biedt hiernaast kansen voor. Hiervoor zal desnoods ook onteigend dienen te worden, indien de minnelijke verwerving niet of niet tijdig rondkomt;
- (Buitendijkse) terpen worden alleen als optie beschouwd als daarvoor belangstelling bestaat bij diegenen die met hun opstallen moeten wijken voor de HWG. Dat zijn er dus maximaal 3, aangezien van de andere 5 te verplaatsen agrariërs al bekend is dat zij het gebied geheel verlaten.
- Een binnendijkse terp is een beter alternatief met name vanuit kostenbesparing, regelgeving beleidslijn Grote rivieren en de toekomstige beheeropgave van de eigenaar. Wellicht is het helemaal niet nodig om een terp te maken voor agrarische bedrijven en kan volstaan worden met het verhoogd binnendijks aanleggen van alleen de bedrijfswoning, zodat er vanuit de woning zicht is op de gronden in de geul.
- Geen bijdragen vanuit het project voor herverkaveling anders dan slimme grondruilen die het verwervingsproces voor de dijkgronden en infrastructuur bespoedigen. Wij gaan er vanuit dat de verkaveling zoals genoemd in de agenda gebiedsontwikkeling, geen onderdeel is van de rijksopgave maar deel uitmaakt van de regionale opgave.
- Verwerving van losse grondposities wordt versneld en start al in de fase vanaf SNIP2A naar SNIP3.

Kosten

- De raming is van voldoende kwaliteit, gebruikt het prijspeil van 2009 en heeft een bandbreedte van 17%. Dit is lager dan wordt gevraagd bij SNIP2a (25%).
- Er is sprake van een forse budgetoverschrijding. Het voor het voorkeursalternatief geraamde bedrag is € 42 mln hoger dan het beschikbare budget.
- Het verschil kan verklaard worden uit enerzijds de gemaakte ontwerpkeuzen en anderzijds een kostenonderschatting in de PKB. Met name de keuze voor een brede geul resulteert in extra aankoop van vastgoed (drie extra bedrijven en meer areaal), een grotere dijk lengte en het moeten aanpassen van meer hoogspanningsmasten. In de PKB was de benodigde breedte van in- en uitlaat (en daarmee de benodigde lengte van de bruggen) fors onderschat alsmede de omvang van de noodzakelijke aanpassingen aan de detailwaterhuishouding.
- Binnen het voorkeursalternatief ziet de PDR de volgende besparingskansen: een soberder dijkontwerp, kleinere (binnendijkse) bouwkeuzen voor uit de geul geplaatste agrarische bedrijven, een goedkopere inlaatconstructie en een verdere optimalisatie van de grondstromen. Voorgesteld wordt om het beschikbare budget voor de realisatiefase vast te stellen op 175 mln.
- De financiering van de gebiedsontwikkeling moet nog verder worden uitgewerkt inclusief de kostenverdeling tussen de verschillende partijen. Voor zover er een beroep wordt gedaan op het rijk, dient deze uitwerking in de SNIP3-fase plaats te vinden.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Markt en aanbesteding

- In de marktscan zijn goede meerwaardeopties benoemd met concrete acties voor vervolg. Aanbevolen wordt hier zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan zodat in de periode naar SNIP3 duidelijk wordt welke marktbenaderingsstrategie het best past met daarbij een optimale verwerking van de meerwaardes.
- De ingediende principekeuzes voor een marktbenaderingsstrategie benoemen niet scherp of de voorziene RAW-onderdelen geknipt worden uit het geïntegreerde contract. PDR adviseert uit te gaan van één integraal contract voor alle onderdelen (D&C/E&C en daarin bepaalde onderdelen meer om minder ver te specificeren (mogelijk tot aan RAW). Bekijk hierbij hoe de mogelijkheden van de markt om optimaal met grondstromen om te gaan zo goed mogelijk benut kunnen worden.
- De PDR is verheugd dat het Waterschap Veluwe als beoogd realisator al in deze fase volledig deelneemt in het projectteam. Na SNIP2a zou deze rol nog meer versterkt kunnen worden, enerzijds door alle conceptproducten te toetsen op uitvoerbaarheid; anderzijds door vroegtijdig na te denken over de uitvoering en de wijze waarop de markt betrokken kan worden.

Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Datum
29 maart 2010

Ons kenmerk
rvdr/2010/0593

Planning

- De afgelopen maanden is de initiatiefnemer erin geslaagd de planning met een jaar te versnellen. Deze sluit nu op het laatste kwartaal van 2016. Gezamenlijk zullen wij bekijken of verdere versnelling mogelijk is, uitgaande van een parallel traject van vaststelling Rijksinpassingsplan en marktbenadering, vroegtijdige verwerving van gronden en invoering van de Crisis- en Herstelwet.

Risicomanagement

- Het risicoregister voldoet qua volledigheid, maar niet alle risico's die een financieel effect hebben zijn verwerkt in de raming. Aangezien dit financieel kleine risico's zijn en er ook sprake is van het ontbreken van kansen in de raming, heeft dit geen wezenlijke invloed op de raming.
- Tevens zijn nog niet alle risico's toebedeeld aan de varianten.